

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 137 (5857) 31 iyul 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Ölkəmizin yeniləşən və müasirləşən yol infrastruktur...

İlham Əliyev: "Azərbaycan yol infrastrukturunun keyfiyyətinə görə, bir çox inkişaf etmiş ölkələri qabaqlayır və bu proses davam etdiriləcək"

Səh → 2

31 iyul 2019-cu il

Ölkəmizin yeniləşən və müasirləşən yol infrastrukturunu...

İlham Əliyev: "Azərbaycan yol infrastrukturunun keyfiyyətinə görə, bir çox inkişaf etmiş ölkələri qabaqlayır və bu proses davam etdiriləcək"

Ölkəmizin davamlı inkişafına, xalqımızın rıfahının yüksəlişini nə xidmət edən, sürətlə yeniləşən və müasirləşən yol infrastrukturunu da müstəqil dövlətçiliyimizin çox mühüm nailiyyətlərindəndir. Bu sahədə Ulu Öndər Heydər Əliyevin müyyəyenləşdirdiyi strategiyani Prezident İlham Əliyev uğurla davam etdirərək, onu dövrün tələblərinə, zamanın çağırışına uyğun olaraq, daha da zənginləşdirib. Bunun bariz nümunəsidir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 15 ildə Azərbaycanda sürətli və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olunub.

Bu inkişafın əsas elementlərindən biri olan yol infrastrukturunun müasir səviyyədə yenidən qurulması istiqamətində ölkəmizdə tarixi layihələr icra olunub. Bu gün Azərbaycanda dövlət büdcəsi hesabına ən müasir yol infrastruktur qurulur və irimiqyaslı layihələr icra olunur. İndi istər paytaxt Bakıda, istərsə de bölgələrde uzanan müasir yollar, ümumilikdə, ölkə əhalisinin təhlükəsizliyini və rahatlığını təmin etməklə yanaşı, regionların sosial-iqtisadi inkişafına da təsir göstərir. Azərbaycan Prezidentinin Sərəncam və göstərişlərinə əsasən, ölkəmizin hər yerində - paytaxtimizda, eləcə də, regionlarda kənd və qəsəbələri birləşdirən yolların, həmçinin, yaşayış məntəqələrinin daxili yollarının temirinə və yenidən qurulmasına ayırlan diqqətin neticəsidir ki, avtomobil yol şəbəkəsi genişlənir, infrastruktur təzelənir və müasirləşir. Dövlətimizin başçısının tapşırıq və göstərişlərinə əsasən, beynəlxalq əhəmiyyətli yolların inşası ilə yanaşı, yeni kənd yollarının çəkilməsi, mövcud yolların yenidən qurularaq, müasir səviyyəyə çatdırılması istiqamətində də çox mühüm layihələr icra olunub.

Bir sözə, Azərbaycanda son dövrlərdə yol infrastrukturunda baş verən əsaslı dəyişikliklərin neticəsini her bir vətəndaş öz şəxsi həyatında hiss edir.

İlin sonuna kimi salınan yol 2 min kilometri ödüb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşında duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasının yekun nitqində qeyd edib ki, keçən il 2 min kilometr avtomobil yolu salınıb: "Bu, rekord göstəricidir. Ümumilikdə isə, 2004-cü ildən bu gənə qədər 15 min kilometr avtomobil yolu salınıb. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesablamalarında yol infrastrukturunun keyfiyyətinə görə, Azərbaycan dünyada 34-cü yerdədir. Biz inkişaf etmiş bir çox ölkələri de qabaqlayıraq və bu proses davam etdiriləcək. Keçən il 920 kəndin yol infrastrukturunu yaxşılaşdırıb və yeni yollar salınıb. Bu yaşayış məntəqələrində 2,2 milyon insan yaşayır. Yəni 2,2 milyon insanın yol problemi həll olunub. Bildiyiniz kimi, bu, eyni zamanda, iqtisadi amildir. Çünkü yol olan yerde kənd təsərrüfatının inkişafı da sürətlənir, yol olan yerde sosial məsələlər də öz həllini tapır, o cümlədən, xəstəxanalara insanlar daha da tez çata bilirlər. Yəni bunun çox böyük əhəmiyyəti var".

Dövlət başçısı, onu da əlavə edib ki, bu il investisiya programında yol tikintisi üçün

kifayət qədər vəsait nəzərdə tutulub: "Bu il, ən azı, hələlik, ən azı, 1000 kilometr yeni yol salınacaqdır. Onların arasında əlbəttə ki, yüzlər kənd yolları var, eyni zamanda, magistral yolların tikintisinin davam etdirilməsi layihələri var, o cümlədən, Astara-İran sərhədi yolu. Çünkü biz Bakıdan Astaraya qədər yeni yol salmışıq. Çox gözəl yoldur və məsafəni də təqribən 40 kilometr qısalıdır. Eyni zamanda, bu magistral yol şəhərlərə girmədən gedir və hər bir şəhərə ayrıca giriş nəzərdə tutulubdur. Ancaq Astara şəhərindən İran sərhədində qədər yol yoxdur, yol şəhərin içindən keçir. Ona görə, biz bu layihəni də icra edəcəyik".

Son 15 ildə ölkə üzrə 15 min kilometr uzunluğunda yol çəkilib

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 15 ildə Azərbaycanda sürətli və davamlı sosial-iqtisadi inkişafın əsas elementlərindən biri de yol infrastrukturunun müasir səviyyədə yenidən qurulmasıdır. Belə ki, magistral yolların beynəlxalq standartlara uyğun yenidən qurulması, avtomobil yollarının istismarı, tikintisi və temiri, eyni zamanda, yolların qorunması, təhlükəsizliyi və ətrafinin yaşıllaşdırılması istiqamətində aparılan ciddi dönüş nəticəsi olaraq, son 15 ildə ölkə üzrə 15 min kilometr uzunluğunda yol çəkilib. Təkcə bu ilin 9 ayında 30-a yaxın rayonda və paytaxtda təqribən 1 milyon əhalinin yaşadığı 500-dən çox yaşayış məntəqəsini əhatə edən layihələr üzrə tikinti və yenidənqurma işləri başa çatdırılıb.

Öldə olunan bu uğurlu nəticələri beynəlxalq reytinq agentliklərinin hesabatları da təsdiqləyir. Belə ki, iqtisadi Forumun reytinqlərində öz yerini hər zaman möhkəmləndirən Azərbaycan 2018-ci ildə MDB məkanında ən yaxşı yolları olan ölkə seçilib. Dünyaya iqtisadi Forumunun apardığı tədqiqat

görə, Azərbaycan yol infrastrukturunun keyfiyyəti reytinqində dünyanın 140 ölkəsi arasında 34-cü yerde qərarlaşır.

Dünyanın 140 ölkəsi arasında belə yüksək nəticənin əldə olunması son illər Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurla aparılan yol infrastrukturunun genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi işlərinin məntiqi nəticəsidir. Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyev son 2016-2018-ci illərdə 80-a yaxın avtomobil yolu və yol qurğularının açılış, təməlqöymə və tanışlıq mərasimlərində iştirak edib. Bu isə, dövlət başçımızın yol infrastrukturuna ölkə iqtisadiyyatının vacib sahələrindən biri kimi yanaşığını, eyni zamanda, vətəndaşların sosial problemlərinin həlliinə həssas münasibət bəslədiciyini, insanların gündelik həyatını asanlaşdırmaq

istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atdığını göstərir.

Prezident İlham Əliyev deyir ki, yol mədəniyyət, rahatlıq, müasirlilikdir, həm də ölkənin səviyyəsini gösterir. Bu sözlərlə yolun insanların, ölkənin həyatında oynadığı müstəsna rolun əhəmiyyətini diqqətə çatdırın möhtərem dövlət başçımız öz səmərəli fəaliyyəti ilə hər bir Azərbaycan vətəndaşına açıq, rahat və müasir yol şəbəkəsi təqdim edir. Bu işlərin icrası həm də onu nümayiş etdirir ki, Azərbaycanda bütün sosial layihələr uğurla icra olunur. Bu isə, dövlətimizin həyata keçirdiyi məqsədönlü siyasetin nəticəsidir. Bu siyasetin bəhrəsini isə, hər bir vətəndaş öz həyatında hiss edir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Azərbaycan-Fransa əlaqələri daha da genişlənir

Azərbaycanın xarici siyasetin-də dünya ölkələri, o cümlə-dən, Avropanın böyük dövlətləri ile olan əlaqələr müstəsnadır. Dünənda etibarlı tərəfdəş imicini ölkəmizə qazandıran beynəlxalq layihələrdə göstərilən etimad, Bakıda keçirilən nəhəng beynəlxalq tədbirlər, yarışlar, dövlətlimizin beynəlxalq və regional layihələrdə əsas iştirakçı qismində çıxış etməsi təsdiq edir. Regionda və dünənda Azərbaycanla bağlı baş verənlər, böyük siyasi güclərin ölkəmizə münasibəti, Cənubi Qafqazın əsas söz sahibi olan Azərbaycanla əməkdaşlığı böyük önəm vermələri ölkəmizlə münasibətlərin qurulmasına maraqlı olduqlarını, birmənalı şəkildə, göstərmiş olur.

Bu sırada Azərbaycan-Fransa əlaqələri尼 da qeyd etmeliyik. Azərbaycanın xarici siyasetində Fransa ile münasibətlərin inkişafı xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Cənubi Qafqazın lider ölkəsi kimi, Azərbaycanla münasibətlərin inkişafına əhəmiyyət verən Fransa ikitərefli əlaqələrin yüksək səviyyədə saxlanılmasında maraqlıdır. Azərbaycan və Fransa arasında mülki müdafiə, aeronavtika, elmi əməkdaşlıq, turizm, qadın və usaqların cəmiyyətdə yeri və məsələləri haqqında sazişlər imzalanıb. Bu münasibətlər bu gün yeni müstəvidədir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin öten ilin iyulunda bu ölkəyə səfəri və səfər çərçivəsində Fransa prezidenti Emmanuel Makronla görüşü ikitərefli əlaqələrin inkişafında mühüm rol oynadı.

Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti xanım Mehriban Əliyevanın Fransa Respublikasına səfəri mövcud əlaqələrin və münasibətlərin daha bir tezahürünə çevrildi. Belə ki, bu səfər Azərbaycanla Fransa arasında ikitərefli münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bir daha təsdiqləmiş oldu. Səfər çərçivəsində Mehriban xanım Əliyeva bu ölkənin Baş naziri Eduard Filip ilə görüşü zamanı ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafından məmənluğunu bildirərək, bu səfərin ikitərefli əməkdaşlığın inkişafına mühüm töhfə verəcəyinə əminliyini ifade etmişdi.

İQTİSADI ƏLAQƏLƏR AZƏRBAYCAN-FRANSA ARASINDAKI ƏLAQƏLƏRİN DAHA DA GENİŞLƏNMƏSİNƏ TÖHFƏLƏR VERİR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 29-da Fransanın İqtisadiyyat və Maliyyə naziri Brüno Lö Merin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etməsi bu münasibətlərin yüksəlen bir xətələ inkişafda olduğunu bir daha təsdiq edir. Fransaya ötənilki uğurlu səfərini məmənluqla xatırlayan dövlətlimizin başçısı Fransa Prezidenti Emmanuel Makron ilə keçirilən səmərəli müzakirələri Azərbaycanla Fransa arasında tərəfdəşlik əlaqələrinin inkişafına xidmet edən amil kimi dəyərləndirib. Prezident İlham Əliyev iqtisadi əməkdaşlığımızın uğurla inkişaf etdiyini bildirərək, bu baxımdan, biznes əlaqələrinin və biznes nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərlərinin önemini qeyd edib. Əlbətə ki, iqtisadi əlaqələr dövlətlərarası münasibətlərin inkişafında xüsusi yer tutur. Bu sahədə müşahide edilen müsbət dinamika Azərbaycanla Fransa arasın-

dakı əlaqələrinin daha da genişlənməsinə töhfələr verir. Ölkələr arasında qeyri-neft sektorunda həyata keçirilən layihələr, Fransa şirkətlərinin Azərbaycanın özəl qurumları ilə işgüzər əlaqələri və digər amillər əməkdaşlıq sahəsində əhəmiyyət kəsb edir. Görüş çərçivəsində dövlətlimizin başçısı fransız şirkətlərinin Azərbaycandakı səmərəli fəaliyyətini qeyd edərək, onların sayının artmasından məmənluğunu ifadə edib. İqtisadi sahədə əməkdaşlıq üçün böyük potensial mövcuddur və Azərbaycanda 50-dən artıq fransız şirkəti fəaliyyət göstərir. Qeyd edək ki, Fransa şirkətlərinin Azərbaycanda uğurlu fəaliyyət göstərməsi və onların həm investor kimi, həm də podradıcı qismində bu gün bir çox layihələrdə iştirakı önemlidir. Fransanın "Elf - Aquitaine" şirkəti "Şahdəniz" neft yatağının istismarına dair müqaviləyə qoşulub. Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti və Fransanın "Total" və "Elf - Aquitaine" şirkətləri arasında Azərbaycanın "Lənkəran - dəniz" və "Talış - dəniz" yataqlarının birgə işlənməsi barədə müqavilə imzalanıb.

Məlumdur ki, cari ilde Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın və Baş nazir Eduard Filipin iştirakı ilə Azərbaycan-Fransa sənədləri - Azərbaycan Respublikası ilə Fransa inkişaf Agentliyi arasında "Dəmir yolu sektorunun inkişafı proqramı çərçivəsində Şimal-Cənub Nəqliyyat Dehlizinin Sumqayıt-Yalama dəmir yolu xəttinin yenidən qurulmasına dair Konvensiya"nın, "Azərbaycan Mərkəzi Bankı ilə "Rotchild & Cie" Bankı arasında Strateji Əməkdaşlıq Sazişi"nın, "Əməliyyat Nəzareti Mərkəzinin yaradılmasına dair araşdırma müqaviləsi"ni və digər sənədlər imzalanıb ki, bu da, mövcud əlaqələrin daha da inkişafına öz müsbət təsirini göstərəcəkdir.

Dövlətlimizin başçısı Fransanın İqtisadiyyat və Maliyyə naziri Brüno Lö Merin ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığımızın perspektivlərinin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını deyərək, bu səfərin əlaqələrimizin daha da inkişaf etdirilməsinə töhfə verəcəyinə ümidi var olduğunu bildirib.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqışəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi bir daha vurğulanıb, münaqışənin nizama salınması ilə əlaqədar fikir mübadiləsi aparılıb.

zasi ilə daxil olan və ilk fransızdilli yazıçımız Ümbülbənu Əsədullayevəni xatırlamaq olar. Bütün bu şəxsiyyətlər Azərbaycan-Fransa mədəni əlaqələrinə silinməz töhfələr veriblər.

Müasir dövrde müsteqil Azərbaycan, digər sahələrde olduğu kimi, mədəniyyət sahəsində də Fransa dövləti ilə əlaqələrini möhkəmləndirir və çox yüksək dəyərləndirir. Fransanın paytaxtında və regionlarında Azərbaycanın mədəniyyət günləri təşkil olunur, müxtəlif sərgilər, festivallar və konsertlər keçirilir. Bundan əlavə, Azərbaycan Dil-lər Universitetində fransız dili və ədəbiyyatı mərkəzi, Bakı Slavyan Universitetində fransız dili mərkəzi, Bakı Fransız Liseyi və Fransız-Azərbaycan Universiteti uğurla fəaliyyət göstərir. Bu gün Fransanın ali məktəblərində yüzlərlə azərbaycanlı tələbə tehsil alır, bir çox Fransa universitetlərində Azərbaycan dili və tarixi tədris olunur. Azərbaycanın paytaxtı Bakıda fransız liseyi fəaliyyət göstərir. Bakıda Fransız-Azərbaycan Universitetinin yeni tədris binasının açılışı bu əlaqələrin daha da inkişafına töhfələr verir.

AZƏRBAYCAN-FRANSA MÜNASİBƏTLƏRİ QARŞILIQLI HÖRMƏT VƏ MARAĞA ƏSASLANIR

Ölkəmizlə Fransa arasında əlaqələrin inkişafından danişarkən, humanitar sahədə olan əməkdaşlığı da vurğulamalıq. Bu əlaqələrin tarixi kökü olsa da, bu gün yeni müstəvilde inkişafdadır. Azərbaycan dövləti Luvr Müzeyinin İslam İncəsəneti Departamenti-nin bərpasında iştirak edib, Heydər Əliyev Fondunun səyləri ilə Strasburqun Katedral kilsəsi, Fransanın digər rayonlarında tarixi və memarlıq abidələri bərpa olunub. Fransa incəsəneti ölkəmizdə hər zaman yüksək dəyərləndirilib və fransız dilinə, ədəbiyyatına, müsiqisinə olan rəğbət bütün dövrlərdə hiss olunubdur. Keçmişə nəzer salsaq, Fransa-Azərbaycan mədəni tellərinin sadalamaq da mümkündür. Bu sırada hələ XIX əsrde məşhur yazılıçı Aleksandr Dumanın ölkəmizə səfəri və səfər zamanı xan qızı Xurşidbanu Nətəvan ilə görüşü, dahi Üzeyir bəyin 1995-ci ildə Parisin "Femina" Teatrında fransız dilində tamaşaşa qoyulmuş "Arşın mal alan" operettası, Fransada vaxtılıq nəşr olunan "Qafqaz" jurnalının redaktoru Ceyhun Hacıbəylini və Fransa ədəbiyyatına "Banin" im-

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vurğulduğu kimi, əger ilkin olaraq, Azərbaycanda fransız liseyi açılmışdır, indi isə, artıq universitet də fealiyyət göstərir. Qeyd edək ki, bu ali təhsil ocağı 2014-cü ilin sentyabrında keçirilən ikitərefli görüşdə Azərbaycan və Fransa presidentlərinin təşəbbüsü ilə yaranıb. Bu, ölkələr arasında əlaqələrin möhkəmlənməsi və genişləndirilməsində dəha bir addim oldu.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Fransanın paytaxtında və iyirmi şəhərində Qafqazın mirvarisi olan Azərbaycanın mədəniyyətinə təmsil edən sərgilər, konsertlər və digər tədbirlər keçirilib. Parisdə dahi Azərbaycan şairleri Nizami Gəncəvi və Məhsəti Gəncəvinin hayat və yaradıcılığına həsr olunmuş elmi konfranslar keçirilib. Milliz şəhərinin Yuxarı Alzas Universitetinin filologiya fakültəsinin konfrans zalı Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə tamamilə yenidən qurulub və zala Məhsəti Gəncəvinin adı verilib.

Görülən işlər xalqlar və ölkələr arasında dostluq əlaqələrini genişləndirib. Bu münasibətlər qarşılıqlı hörmət və marağa əsaslanır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

31 iyul 2019-cu il

Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası keçirilib

Iyulun 30-da Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədovun sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası keçirilib. SİA xəber verir ki, Baş Nazir Novruz Məmmədov əvvəlcə gündəlik barədə məlumat verib. Bildirib ki, iclasda "Azərbaycan Respublikasında istilik enerjisi və isti su təchizatı sisteminin yaxşılaşdırılması və səmərəliliyinin artırılması istiqamətində görülmüş işlər və əldə edilmiş nəticələr, bu sahənin müasir standart və tələblərə uyğun təkmilləşdirilməsi ilə bağlı qarşıda duran vəzifələr haqqında" və "Azərbaycan Respublikasında akvakulturanın inkişaf perspektivləri və bununla əlaqədar görülməli tədbirlər haqqında" məsələlər müzakirə olunacaq.

Novruz Məmmədov qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda iqtisadiyyatın bütün sahələrində həyata keçirilən strategiya əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasına, dünya iqtisadiyyatına integrasiyanın daha da sürətlənməsinə imkan yaradır. Ölkəmizin şəhər və rayonlarında bir sıra mühüm sosial infrastruktur layihələri uğurla icra olunur.

Baş Nazir vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" 2019-cu il 29 may tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunun uzunmüddətli inkişaf Strategiyası"nın layihəsinin hazırlanması Energetika Nazirliyinə tapşırılıb. Həmçinin bu Sərəncamla Energetika Nazirliyi ölkədə qaz və istilik təchizatı sistemlərinin səmərəliliyini artırmaq, istehlakçıların tələbatının

etibarlı şəkilde ödənilmesini təmin etmək üçün bu sahələrdə islahatların aparılması ilə bağlı təkliflərini altı ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentine təqdim etməlidir. "Ölkəmizdə dayanıqlı istilik təchizati sisteminin yaradılması, əhalinin keyfiyyətli istilik enerjisi ilə təmin olunması vacib məsələdir. Nazirlər Kabinetinin iclasında bu sahədəki mövcud vəziyyətin müzakirəsi də önemlidir", - deyə Baş Nazir diqqətə çatdırıb.

"Azərbaycan Respublikasında akvakulturanın inkişaf perspektivləri və bununla əlaqədar görülməli tədbirlər haqqında" məsələ ilə bağlı fikirlərini bölüşən Novruz Məmmədov qeyd edib ki, balıqcılığın və akvakulturanın kənd təsərrüfatının tərkib hissesi olduğunu nəzərə alaraq, bu sahədə beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan idarəetmə sisteminin yaradılması, müasir tələblərə uyğun təkmilləşdirilmə və struktur islahatlarının aparılması zəruridir. Balıqcılıq sahəsində beynəlxalq təcrübə nezərə alınmaqla milli standartların hazırlanması, balıq məhsullarının təhlükəsizliyinin təmin olunması və keyfiyyət göstəricilərinin yüksəldilmesi, bu məhsulların baytarlıq-sanitariya tələblərinə uyğun müasir ixtisaslaşdırılmış satış mərkəzlərinin yaradılması, onların istehsalı və ixracı üzrə marketing fəaliyyətinin genişləndirilməsi istiqamətlərində müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi daha da intensivləşdirilməlidir.

Sonra "Azəristilikləchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Yaşar Həsənovun, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayevin, Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimovun gündəlikdəki məsələlərlə bağlı məruzələri dinlənilib. İclasda müzakirə edilən məsələlərlə bağlı çıxışlar olub, müxtəlif təkliflər səsləndirilib.

Bakı metrosunda daha 2 yeni qatar xəttə buraxılacaq

Gələn ayın ortalarına-dək Bakı metrosunda ümumiyyətində 10 vəqondan ibarət 2 yeni qatar xəttə buraxılacaq. Bu barədə AZERTAC-a "Bakı Metropoliteni" QSC-nin mətbuat xidmetinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədov deyib. O bildirib ki, yeni qatarlar artıq Bakıya gətirilib. Hazırda qatarların depoda sazlaması işləri həyata keçirilir. Bundan sonra isə qatarlar sınaqdandan keçiriləcək və tezliklə xəttə buraxılacaq. B.Məmmədov qeyd edib ki, daha 2 yeni qatar isə avqustun sonlarında Bakıya gətiriləcək və bununla da, cari il üçün nəzərdə tutulan yeni qatarların gətirilməsi yekunlaşacaq.

İxtisas seçimi davam edir: 31 mindən çox abituriyent ərizəsini təsdiqləyib

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında müsabiqə şərtlərini ödəyen abitürəntlərin ixtisas seçimi davam edir. Dövlət imtahan Mərkəzindən AZERTAC-a bildirilib ki, bu gün saat 11:35-ə olan məlumatə əsasən, I ixtisas qrupu üzrə ümumilikdə 8957, II ixtisas qrupu üzrə 7171, III ixtisas qrupu üzrə 9078, IV ixtisas qrupu üzrə 2498 nəfər ərizəsini təsdiqləyənlerin sayı 3865 nəfərdir. Xatırladaq ki, ərizə qəbulu avqustun 6-dək davam edəcək.

DSX rəisi "Qazax" əlahiddə sərhəd diviziyasının xidməti-döyüş fəaliyyətini yoxlayıb

Iyulun 29-30-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Sərhəd Qoşunlarının Ermənistanla dövlət sərhədinin mühafizə və müdafiəsinə həyata keçirən "Qazax" əlahiddə sərhəd diviziyasının hərbi hissə və bölmələrinin xidməti-döyüş fəaliyyətini yoxlayıb, sərhəd döyüş məntəqələrində şəxsi heyətlə görüşüb, xidməti və yaşayış şəraitlərinə baxış keçirib.

DSX-nin mətbuat mərkəzindən AZERTAC-a bildirilər ki, Xidmət rəisi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Siyahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandani İlham Əliyevin tapşırıqlarının icra vəziyyəti, dövlət sərhədində zəruri sərhəd mühafizə və müdafiə infrastrukturunun yaradılması məqsədilə görünen işlərlə tanış olub. Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəhbər vəzifəli şəxslərinin iştirakı ilə keçirilmiş xidməti müşavirədə hərbi hissə və bölmələrin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi, dövlət sərhədinin toxunulmazlığının və şəxsi heyətin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri tapşırıqlar verilib.

Nazirlər Kabinetmiş işsizlərin qeydiyyata alınması ilə əlaqədar yeni qayda təsdiq edib

Nazirlər Kabineti "İşaxtaran və işsiz şəxslərin qeydiyyata alınması qaydası" ni təsdiq edib. AZERTAC xəber verir ki, qeydiyyata əsasən işaxtaran və işsiz şəxslər Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidmətinin şəhər (rayon) məşğulluq orqanlarında və "DOST" mərkəzlərində qeydiyyata alınacaqlar. Müraciət Mərkəz-ləşdirilmiş Elektron İformasiya Sisteminə qəbul edildikdən sonra həmin şəxs işaxtaran kimi qeydiyyata alınır. Beş iş günü ərzində mərkəz vakansiya baxımından münasib iş təklifini seçərək işaxtaranın şəxsi kabinetinə göndərir.

Ümumdünya Poçt İttifaqı "Azərpoçt"un tarixinə dair daha bir paylaşım edib

Ümumdünya Poçt İttifaqı 145 illik yubileyi çərçivəsində "Facebook" sosial platformasında "Azərpoçt"un tarixinə həsr olunan daha bir paylaşım edib. Bu barədə "Azərpoçt" MMC məlumat yayıb.

Qəzaya uğramış hərbi təyyarənin axtarışlarına xarici mütəxəssislər və müasir avadanlıqlar cəlb olunub

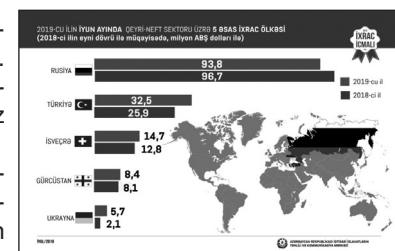
Iyulun 24-də təlim-məşq uçuşları zamanı qəzaya uğramış Hərbi Hava Qüvvələrinin MiQ-29 təyyaresinin axtarışı üzrə keçirilən əməliyyatlara müasir sualtı robotlar və digər avadanlıqlar, o cümlədən xarici mütəxəssislər və peşəkar dalğıcılar cəlb olunub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmetindən AZERTAC-a bildirilər ki, əməliyyatlara əlavə qüvvələrin qatılmasına məqsədilə Türkiye Respublikasının aidiyyəti qurumlarına da müraciət edilib. Yaxın zamanda türkiyeli mütəxəssislərin ölkəmizə gəlmesi gözlənilir. Eyni zamanda, əməliyyatın əhatə sahəsi genişləndirilərək, ölkəmizin aidiyyəti qurumlarının xeyli sayıda gəmi, kater və aviasiya vasitələri de axtarışlarda daim iştirak edirlər.

İyunda Azərbaycan qeyri-neft sektoruna aid məhsulları ən çox Rusiyaya göndərib

Iyunda ölkəmizin qeyri-neft sektor üzrə ixracının dəyəri 192 milyon ABŞ dolları təşkil edib.

Ötən ilin eyni ay ilə müqayisədə qeyri-neft sektor üzrə ixracın dəyəri 13 milyon dollar və ya 7 faiz artıb.

AZERTAC İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin "İxrac İcmali"nın iyul sayına istinadla xəbər verir ki, iyunda qeyri-neft sektoruna aid ən çox mehsul Rusiyaya (93,8 milyon dollar), Türkiyəyə (32,5 milyon dollar), İsvəçreyə (14,7 milyon dollar), Gürçüstana (8,4 milyon dollar) və Ukraynaya (5,7 milyon dollar) ixrac edilib. May ayında olduğu kimi, iyunda da qeyri-neft sektor üzrə ixracda pomidor (33,8 milyon dollar) birinci olub. Bu siyahıda albalı və gilas (29,6 milyon dollar) ikinci, qızıl (sikke kəsilməsində istifadə olunmayan, digər emal olunmamış formalarda 13,5 milyon dollar) üçüncü yerdə qərarlaşıb.

Heydər Əliyev Fondu xüsusi qayğıya ehtiyacı olanlara mərhəmətini əsirgəmir

Azərbaycan milli-mənəvi dəyərləri, siyaseti, iqtisadi göstəriciləri ilə dünya ölkələrinə yol açaraq, böyük potensiala malik olduğunu təqdirmədir. Bu və ya digər faktorlar Azərbaycanın müxtəqil dövlət olaraq dünyada imicini yüksək şəkildə formalaşdırır. Azərbaycanın dünyaya inteqrasiya olunması prosesində Heydər Əliyev Fonduğun fealiyyətini xüsusi olaraq qeyd etməliyik. Fondu müxtəlif sahələri əhatə edən fealiyyəti təhsil, elm və mədəniyyət, sağlam həyat tərzi və idman, iqtisadiyyat, biznes və sahibkarlıq, beynəlxalq əməkdaşlıq, gənclərlə işi kimi sahələrdə yüksək nəticələr verib. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Azərbaycanın Birinci Xanımı, Heydər Əliyev Fonduğun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva gəncələrin fiziki və mənəvi sağlamlığı, milli-genetik ruhunun qorunması aspektində də çox səmərəli layihələr həyata keçirir. Onların sırasında sosialyönlü layihələr ayrıca yer tutur.

Səhiyyə sahəsində də böyük layihələrin təşəbbüskarı olan Heydər Əliyev Fondu özəmizdə səhiyyənin müxtəlif sahələrində yeni texnologiyaların tətbiqinə də kömək edir, təbabətin ən müasir naiqliyyətlərinin Azərbaycana getirilməsi üçün beynəlxalq əməkdaşlığa xüsusi diqqət yetirir. Ölkənin müxtəlif bölgələrində səhiyyə ocaqlarının tikilimi, bir sıra xeyriyyə aksiyalarının, pulsuz müayinə və müalicelerin təşkili, məhz Heydər Əliyev Fonduğun təşəbbüsü ilə reallaşır. Heydər Əliyev Fondu bu sahənin infrastrukturunun yenileşdirilməsi və vətəndaşlara göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsinin yüksəldilmesi üçün əhəmiyyətli addımlar atıb. Xüsusilə, tibbi yardımına böyük ehtiyacı olan az特急車両の車内装飾や、乗客の様子が映し出されています。

xəstəliklərdən əziyyət çekən körpələrin və uşaqların şəfa tapmasına imkan yaradılıb. İndi Talasseymiya Mərkəzi minlərlə insanın ümidi yerine çevrilib.

Heydər Əliyev ideyalarına sadıq olan fond bir sırada yeni səhiyyə ocaqlarının istifadəyə verilməsinə nail olub. Bele ki, Zirə qəsəbəsində Müalicə-Diagnostika Mərkəzinin açılışı, Şüvəlan qəsəbəsində 31 sayılı Birleşmiş Şəhər Xəstəxanası, Nərimanov rayonundakı Psixonevroloji Uşaq Evinin yenidən qurulması, sosial qayğıya xüsusi ehtiyacı olan, şəkerli diabet xəstəliyinə tutulmuş uşaqlar üçün istirahət düşərgəsinin təşkili və s. məhz fondun səhiyyə sahəsindəki layihələrinin gerçəkləşməsi nəticəsində həyata keçirilib.

“Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı” və “Talassemiyasız həyat naminə” proqramları çərçivəsində görülen işlər, həyata keçirilən tədbirlər də, xüsusilə, önemlidir. Qurum beynəlxalq təşkilatlarla sıx

əməkdaşlıq yaradır, ölkəmizdə əhalinin sağlamlığı naminə onların imkanlarından da istifadə edir. “Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı” bu xeyirxah layihənin icrasına başlananandan sonra ictimaiyyətin, müvafiq dövlət qurumlarının, milli və xarici şirkətlərin, Beynəlxalq Diabet Federasiyasının Azərbaycanın diabetli uşaqlarının problemlərinin həllinə diqqəti xeyli artmışdır. Onu da, vurğulayaq ki, Azərbaycan “Diabet haqqında” qanun qəbul edən ilk MDB ölkələrindən biridir. Bu qanun MDB Parlamentlərarası Assambleyasının Sankt-Peterburqda keçirilən iclasında analoji sənəd qəbul edilərkən, model qanun layihəsi kimi götürülüşdür.

Bütün bunlarla yanaşı, fond müxtəlif xəstəliklərə düber olmuş insanlara humanitar yardım məsələsini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Dünyanın bir çox ölkəleri ilə əməkdaşlıq edən fondun iştirakı ilə ölkəmizə getirilən tibbi avadanlıqlar müasir üsulla müalicə metodlarının tətbiqinə yol açdır. Almaniyanın tanınmış “Fresenius Medikal Care” və “Karl Storz” şirkətləri ilə əməkdaşlığın nəticəsi olaraq, dənəmamış şirkət tərəfindən Azərbaycana tibb avadanlıqları hədiyyə etmişdir.

Ölkəmiz üçün çox gərəkli olan tibb avadanlığının təmənnasız ola-

səviyyəli bir şəkildə müayinəsinə imkan verir. Bu yaxınlarda Heydər Əliyev Fondunın dəstəyi ilə Cəbrayıl və Füzuli rayonlarından olan ürək qüsurlu uşaqlar üzərində cerrahiyyə əməliyyatı həyata keçirildi. Heydər Əliyev Fondunın dəstəyi ilə Bona Dea Beynəlxalq Hospitalında müalicə olunan uşaqlar da bu diqqətin daha bir təzahürüdür. Bu günlərdə Heydər Əliyev Fondunın vitse-prezidenti Leyla Əliyeva onlarla görüşüb. Xatırladaq ki, Bona Dea Beynəlxalq Hospitalı istər tibbi heyetine, istərsə də maddi-texniki bazasına görə, dünyada müasir standartlara cavab verən müalicə ocaqlarından biridir. Heydər Əliyev Fondunın dəstəyi ilə burada bu ilin

raq fonda verilməsi, Azərbaycanın Birinci Xanımının deyərli fealiyyətinin nəticəsidir. Fond ilə əməkdaşlığın nəticəsində dünya markalı şirkətlərin yeni cerrahiyyə texnologiyaları Azərbaycana getirilərək, tibb sahəsində tədqiqatlar aparılır və xəstələrin müalicəsi dəqiq və təhlükəsiz olaraq həyata keçirilir. Uşaqlarda irsi xəstəliklərin erken vaxtlarda müayinə və müalicə edilmesi, bilavasita Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi nəticəsində həyata keçirilir. Uşaqlar arasında mövcud olan problemlər tədricən aradan qaldırılır. Bütün bunlar cəmiyyətə sağlam ordunun yetişməsinə xidmət göstərir, eyni zamanda, əhalinin tibb müəssisələrində rahat və yüksək

may ayında 50, iyun ayında isə 42 uşaq müalicə olunur. Müalicə olunanlar, əsasən, serebral iflic və autism xəstəliklərindən əziyyət çekən uşaqlardır. Müalicə alan uşaqlardan 5-i əməliyyat olunub. Əməliyyatdan sonra uşaqlara müvafiq müalicə kursu təyin edilib və onlar hazırlıda reabilitasiya kursu alırlar. Müalicə alanlar arasında anadan-gəlmə eşitmə qüsurlu uşaq da olub. Aparılan müalicə nəticəsində onun eşitmə qabiliyyəti bərpa edilir.

Bütün bunlar Heydər Əliyev Fondunın əhalinin sağlamlığının qorunması işinə ən dəyərli töhfəlidir.

Zümrüd BAYRAMOVA

31 iyul 2019-cu il

Ermənilərin sərhəddə təxribat törətməkdə məqsədi nədir?

Son dövrlərdə cəbhə xəttində baş verən təxribatlar burada yeni bir savaşa intensiv hazırlanıq getməsinə dair təəssüratlar yaradır. Özü də, belə görünür ki, daxili problemlər içində boğulan Ermənistən cəbhədə gərgin vəziyyətin yaranmasında olduqca maraqlı tərəf qismində çıxış edir. Elə bu səbəbdən, düşmənin cəbhə təxribatları əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Məhz bundan irəli gəlir ki, son bir neçə həftə ərzində, cəbhə xəttində ciddi gərginlik müşahidə olunur.

Xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır ki, son vaxtlar Ermənistən ordusunun müntəzəm təxribatlara əl atması deyilənləri sübut edən fakturdur. Belə ki, son iki gün erzində, yəni 28-29 iyul tarixində bir neçə istiqamətdən döyük mövqelərimiz və arxa istiqamətdə hərəkətdə olan hərbi-neqliyyat vasitələrimiz düşmən snayperləri tərəfindən atəşə tutulması, bir daha onu sübut edir ki, düşmən alındığı bütün dərslərə rəğmən, atəşkəsi pozmaqdə davam edəcək. Düzdür, düşmən isteyinə nail ola bilməyib. Amma baş verənlər erməni tərəfinin xeyli azıginlaşdığını göstərir. Ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramalda-novun fikrincə, Ermənistən bu gərginlikdən istifadə edərək, danışqlara təsir göstərmək istəyir: "Bu, onu göstərir ki, Dağılıq Qarabağda gərginlik artmaqdə davam edir. Ermənilər belə təxribatlar törədəcəklərini gizlətmirdilər. Digər tərəfdən, biz Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin tarixinə nəzər salsaq, görərik ki, Ermənistəndə daxili gərginlik yaranıqda və ya danışqlar ərefəsində düşmən cəbhə bölgəsində təxribatların sayını artırır və atəşkəs daha çox pozulur. Ş.Ramalda-nov əlavə edib ki, Azərbaycan müharibə şəraitindərək və belə hadisələr gözləniləndir: "Bizim Silahlı Qüvvələrimiz cəbhə bölgəsində hər an düşmənin istenilən təxribatına cavab verməyə hazır vəziyyətdədir. Ermənistən rəhbərliyi bundan nəticə çıxarmalıdır. Düşmən ağıllanmasa, Azərbaycan bundan nəticə çıxarmalıdır və düşmənə öz gücünü göstərərək, torpaqlarını azad edib, ərazi bütövüyünə bərpa etməlidir".

Digər ekspertlər də, bu qənaətdədirler ki, yaranmış vəziyyətdə hansısa dəyişiklik olmasa, Azərbaycan düşmənə hərbi gücünü nümayiş etdirməli olacaq.

Politoloq Qabil Hüseynli də vurğulayıb ki, Yerevan daxili təzyiqlərdən yaxa qurtarmaq üçün cəbhədə müəyyən lokal savaşın olmasına can atır. Politoloğun sözlərinə görə, Ermənistən tərəfinin növbəti dəfə belə təxribatçı addım atması, Azərbaycanı müharibəyə təhrik etmek məqsədi daşıyır: "Bütün bunlar, onu göstərir ki, ermənilər özlərini həddindən artıq həyəzis və davakar ruhda aparırlar. Onlar Azərbaycanı müharibəyə təhrik etmək isteyirlər, amma Azərbaycan bilir ki, bu prosesləri nə vaxt və necə yerine yetirmək lazımdır. Bu gün aviasiya sahəsində tam üstünlük Azərbaycana məxsusdur. Azərbaycanın qırıcı-bombardmançı, eləcə də, pilotsuz kamikadze teyyarələri Ermənistən ərazisində istenilən nöqtəni vurmaq qabiliyyətinə malikdir".

İndi maraq doğuran məqam bundan ibarətdir ki, Ermənistən təxribatlarının davam etdiyi şəraitdə, Azərbaycan nədən düşməndən hərbi cəhətdən kifayət qədər üstün olduğunu halda, genişmiqyaslı əməliyyatlara start vermir. Ekspertlər hesab edirlər ki, Azərbaycan, əslində, danışqlar prosesinin növbəti mərhələsini gözləyir.

Rusiyalı ekspert:
"Yerevana ikinci aprel

**döyüşləri lazımdır ki,
özünü qurban elan etsin"**

Ermənistən hakimiyyətinin aqressiv ritorikasının güclənməsi ekspertlərin diqqətindən yayılmayıb. "PolitRus" informasiyanalitik portalının rəhbəri, rusiyalı politoloq Vitali Arkov məsələ ilə bağlı daha əvvəl bildirmişdi ki, Nikol Paşinyanın başçılıq etdiyi indiki Ermənistən hakimiyyəti ölkədəki iqtisadi problemlər fonunda münəaqişə zonasında vəziyyəti bilərkən kəskinləşdirir.

V.Arkov sözügedən mövzu ilə bağlı bildirib ki, Paşinyanın sələfləri son 20 ildən bir az artıq müddət ərzində, Ermənistən cəmiyyətini Azərbaycana qarşı əhval-ruhiyyə ilə kökləyib: "Paşinyan hakimiyyətə gələndə ümid var idi ki, o, "Qarabağ klanı" ilə əlaqəsi olmadığı və liberalyönümlü insan olduğuna görə, gözlenildiyi kimi, gərginliyi azaltmaq siyasetinə başlayacaq. Onun Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşləri zamanı verdiyi bəyanatlar və ilk görüşləri bunu təsdiq edirdi. Lakin biz indi başqa mənzərə görürük. Bunun da izahı var. Paşinyanın bütün bu hərbi ritorikası daxili auditoriyaya yönəlib. Paşinyanın və komandasının vədlerine baxmayaraq, ölkədə sosial-iqtisadi vəziyyət pişləşir. Cənubi Paşinyan bu savadsızlıqla ələ axıradək gedəcək, cənubi xarici siyasetin nə demək olduğunu hələ de anlamır. Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyan, görürün, hətta yerli mətbuatı oxumur və erməni ekspertlərin fikirlərini nəzərə almır".

Əlbətə ki, erməni analitiklər N.Paşinyani güzəştlərə getməyə çağırmayıblar, lakin

onun cəfəng fikirlərindən çox bəhs ediblər. Bununla belə, baş nazir bu yaxınlarda "Azadlıq" radiosunun Ermənistən xəbərləri xidmetinin direktoru Qrayr Tamrazyana müsahibəsində öz sözlərini təkrarlayıb. N.Paşinyan xatırladıb ki, seçildikdən sonra elan etmişdi - Qarabağ münaqişəsinin istenilən həll variantı Ermənistən xalqı, Azərbaycan xalqı və "Qarabağ xalqı" üçün məqbul olmalıdır: "Bu, bizim reallığımızda misilsiz bəyannat olub, cənubi heç bir erməni lider deməyib ki, nizamlanma Azərbaycan xalqı üçün məqbul olmalıdır".

Ekspertlər belə düşünürler ki, Paşinyan, əslində, məsələnin həllini istəmir, ölkədaxili vəziyyəti ört-basdır etmək isteyir, sadəcə, bu mövzudan istifadə edir. Lakin olduqca uğursuz oynayır. Axi hətta Ermənistən cəmiyyətində Paşinyanın bu cür yanaşmasına qarşı çıxırlar. Bu, açıq-aydın populist yanaşma, vaxtı uzatmaq istəyi ilə əlaqədardır. Bu isə, o deməkdir ki, Paşinyanın indiki vəziyyət qane edir, o, Qarabağ üzrə irəliləyişlərde maraqlı deyil. Eyni zamanda, bütün bunlar Nikol Paşinyanın aşkar populizmini və problemləri dərindən qavrama qabiliyyətinin olmadığını göstərir.

**Erməni xalqının tələbi -
işğala son qoymaq!**

Göründüyü kimi, ölkədə baş verənlər sübut edir ki, Azərbaycanla normal münasibətlər yaratmadan, Ermənistən bir dövlət olaraq, mövcudluğunu davam etdirməsi mümkün deyil.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı prinsipial və ardıcıl mövqeyi, artıq sözügedən konfliktlə əlaqədar, regionda tamam yeni bir vəziyyətin yaranmasına getirib çıxarmaqdır. Bu faktoru şərtləndirən ilk səbəblərdən biri budur ki, Azərbaycanın həyata keçirdiyi hücum diplomatiyası nəticəsində, Ermənistən işğalçı siyasetinin ifşa edilməsi reallaşır. Azərbaycanın bütün sahələrdə əldə etdiyi uğurlar, qonşu ölkələr yüksək səviyyəli əməkdaşlığı, dostluq və məhribən qonşuluq siyasetinin daha güclü olması, Azərbaycan Prezidentinin uğurlu diplomatik siyasetinin real nəticəsidir. Tekcə, bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, Azərbaycan və Rusiya prezidentləri 2018-ci ildə 6 dəfə görüşüb, ölkə rəhbərləri arasında mövcud olan şəxsi dostluq münasibətləri dövlətlər arasında bütün istiqamətlər üzrə əlaqələrin inkişafına olduqca mühüm təsir göstərir.

Siyasi innovasiya Texnologiyalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Mübariz Əhmədoğlu N.Paşinyanın ağılli, savadlı və dərin düşüncəli rəhbər olmadığını bildirib: "Quyuuya su tökməklə, quyu dolmaz. Paşinyanın siyaset deyilən məsələdən xəbəri yoxdur. Fikir vermisinizsə, "Exo Moskvı" televiziyasına verdiyi müsahibəsində Paşinyan deyirdi ki, mən oğlumu Dağılıq Qarabağa sülh məqsədi ilə göndərmişəm, orada müharibə getmir. Amma müsahibənin digər bölümündə bildirir ki, əgər mənim oğlum ordadırsa və öz ölkəmi və xalqımı qorumaqdan ötürü heç nəyimi esirgəməyəcəm. Baxın, N.Paşinyanın fikirləri bir-birinə zidd mövqelidir. Birincisi, oğlunu Dağılıq Qarabağa göndərməklə, sən dərin düşüncəli yox, əksinə, dəyaz düşüncəli adam olduğunu sübut etmisen".

Bu yerde Prezident İlham Əliyev aprel döyüşləri zamanı Təhlükəsizlik Şurasının iclasında çıxışı zamanı bildirmişdi: "Bize qarşı yene təxribat törədilərsə, onlar yenə də öz cəzalarını alacaqlar. Bu, bir İkinci si, biz öz torpağımızda vuruşuruq. Biz Ermənistən torpağını işğal etməmişik. Əgər erməni əsgəri ölmək istəmirse, Azərbaycan torpağından rədd olsun. Mən bunu dəfələrə demişəm, bir dəha demək istəyirəm".

Bir sözlə, Ermənistən təxribatlar törətməsi bir dəha çətin durumda olan Paşinyanın hakimiyyət kürsüsü uğrunda hərislikə mübarizə apardığını sübut edir. Sözün həqiqi mənasında, Nikol Paşinyan geosiyasi burulğanda çabalayır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə vurğulayıb ki, Paşinyan Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarının qaytarılması istiqamətində hər hansı addım atmalıdır: "Üç il bundan əvvəlki aprel döyüşləri göstərdi ki, Azərbaycan Dağılıq Qarabağ problemini hərbi yolla da həll etmək gündündədir. Bu baxımdan, Paşinyan Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarının qaytarılması istiqamətində hər hansı addım atmalıdır, əks halda, Ermənistən üç il bundan əvvəlkindən də ağır məglubiyətə düşərək olacaq".

Göründüyü kimi, siyasi istiqaməti məlum olmayan və ümumiyyətə, dövlətçilikdən naşı olunan Paşinyanın nala-mixa vurması ölkəyə hansı yenilik və etmər və təcavüzkar zəbt etdiyi torpaqlardan getməlidir, vəs-salam! Bu problemi həlinin bir yol: Ermənistən havadarları güc tətbiq edərək, işğalçı erməni silahlılarını Azərbaycan ərazilərində çıxarmalıdır. Bunun isə, ehtimalı azdır. Onda Azərbaycan Ordusu "donuzu daridan çıxarmalı" olacaq!

A.SƏMƏDOVA

Dünya mətbuatı erməni terrorundan yazır

Ermənistan tərəfindən işgal olunmuş ərazilərimizdə təbii ehtiyatlar talanır

Son vaxtlar dünya mətbuatında, Sefirində Azərbaycanla bağlı ürəkaçan yazıların və verilişlərin təqdim olunduğu zamanda, Azərbaycanın işgal olunmuş ərazisində yerləşən abidələrin ermənilər tərəfindən dağıdırılması ilə də bağlı materiallar dərc olunmaqdadır. Elə bu günlərdə Özbəkistanın "interpress.uz" portalında Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işgal olunmuş ərazilərin də təbii ehtiyatların talanması ilə bağlı məqalə yerləşdirilib.

Yazında qeyd edilir ki, Ermənistan Azərbaycanın işgal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsində və digər ərazilərində təbii sərvətləri vəhşicəsinə talayır. Ötən əsrin son on illiyində baş verən ictimai-siyasi proseslər nəticəsində, xalqın milli varlığını, onun tarixini eks etdiyən abidələr Ermənistan təcavüzkarları tərəfindən dağıdırılıb. Ermənistan tərəfindən Azərbaycana qarşı əsasız ərazi iddiasının irəli sürülmesi və zəbt etdikləri ərazilərde maddi abidələrə qarşı talanlılıq siyasetinin yeridilməsi beynəlxalq hüquq normallarının kobudcasına pozulması deməkdir. Hərbi təcavüz nəticəsində işgal olunmuş ərazilərde ilk insan məskənlərindən olmuş məşhur Azix və Tağlar mağaraları, Qaraköpek, Üzərlük-pə kurqanları Ermənistan ərazisində qalib və hərbi məqsədlərlə istifadə edilərək, qəsdən dağıdırılıb. Xocalı, Ağdam, Ağdere, Füzuli, Cəbrayıllı rayonlarındakı kurqanlarla yanaşı, Şuşa, Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli rayonlarının ərazilərindəki qəbiristanlıqlar, türbələr, məzarüstü abidələr, məscidlər, məbədlər, Qafqaz Albaniyasına məxsus abidələr və digər milli abidələrimiz məhv edilir. Bu sırada Azərbaycanın tanınmış ədiblərinin, eləcə də, müsiqicilərinin ev-muzeyləri, abidə və büstləri də var. Sivilizasiyalı bir əsrə yaşıdagımız zamanda, təessüsflə də olsa qeyd etməliyik ki, Azərbaycanda olan əlverişli təbii şərait, onun six meşələri erməni təcavüzkarları tərəfindən talan edilir və işgal altında olan Dağlıq Qarabağın tərəfindən Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıllı, Füzuli və Ağdam rayonlarının əraziləri əkilib-bərəilmir və ona görə də, ekoloji fəlakət yaşayılır.

Ərazimizə qarşı böyük iddialarla çıxış edən Ermənistan qanunsuz silahlı birləşmələri tərəfindən dövlət emlakının və xüsusi mülkiyyətdə olan emlakın məhv edilmesi, ta-

iINTERPRESS.UZ

Мамлакат ҳәкети ▾ Хориж хабарлари ▾ Экология

Кизиқарли хабарлар ▾ Сайт ҳақыда ▾

БОКУ бир неча марта жаҳон ҳамжамияти эътиборини ҳам Тоғли Қорабоғнинг, ҳам унга тулаш, босиб олинган еттита туманнинг табиий бойликлари ваҳшийларча йўқ қилинаётганига қаратган эди.

lan edilmesi ilə bağlı Azərbaycan dövlətinə və vətəndaşlarına külli miqdarda ziyan vurmaştı. Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində erməni işgalçlarının özbaşınlığı, tarix və mədəniyyət abidələrimizin dağıdırılması və qəsdən korlanması "Arxeoloji əsirin mühafizəsi haqqında" Avropa Konvensiyasına, "Ümumdünya mədəni və təbii əsirin mühafizəsi haqqında" YUNESKO-nun Konvensiyasına zidd olsa da, işgal altında və Ermənistan da qalan Azərbaycan mədəniyyət abidələrinin eksəriyyəti məhv edilib.

KOÇARYAN-SARKİSYAN CÜTLÜYÜ QARABAĞ QIZILI İLƏ "HİZBULLAH" TERRORÇULARININ GÜC- LƏNMƏSİNƏ KÖMƏK EDİB

Yazında qeyd olunur ki, bu yaxınlarda Ingilterə tədqiqatçısı Harrold Keyn öz yazılarından və kitabında ermənilərin Dağlıq Qarabağ-

daki qanunsuz fealiyyetindən bəhs edib: "O, bu məsələdə Robert Koçaryanın, Serj Sarkisyanın və başqalarının adını çəkib. Keyn yazır ki, Azərbaycanın işgal edilən ərazilərində çıxarılan qızılın Dağlıq Qarabağdan daşınması maraq doğurur. Belə ki, deklarasıya edilməyən qızıl gizli yollarla Livana aparılır. Burada qiyaməti metallar bazarına nəzarət edən ermənilər tərəfindən Livan qızılı kimi satılır". Əvvəller bu işdə "Kanada Livan Bankı"nın da iştirak etdiyi vurğulanırdı. Keyn yazır ki, Koçaryan-Sarkisyan cütlüyü Qarabağ qızılı ilə "Hizbullah" terrorçularının güclənməsinə kömək edib.

Qeyd edək ki, işgal altında qalmış Kəlbəcər rayonunun təbii sərvətləri Kəlbəcər rayonu ərazisində sənaye əhəmiyyətli ehtiyatları 112,5 ton olan və istismar olunan Söyüldü (Zod) və ehtiyatları 13 tondan çox olan Ağduzdağ və Tütən qızıl yataqları 26 ildir ki, Ermənistan tərəfindən talan edilir.

TƏBİƏTİN SAĞLAMLIĞINA TƏSİRİNİ

GÖSTƏRƏN QORUQ VƏ YASAQLIQLAR BU GÜN ERMƏNI İŞĞALI ALTINDADIR

İşgal altında olan Kəlbəcər ərazisində adı "Qırmızı Kitab" salınmış neçə-neçə flora-faunamıza aid olan qiymətli nümunələr var. Adı "Qırmızı Kitab" salınmış Kəlbəcər rayonunda yerləşən ayıfindığı növündən ibaret 968 hektar meşə qırılaq, mebel istehsalı üçün Ermənistana göndərilib. Elə həmin ərazidə olan ən məşhur mineral su olan "İstisu" bulağı "Karlovı vari" (Çexiya) suyunun tərkibi ilə demək olar ki, eynidir, bezi göstəricilərə görə, hətta ondan da üstündür. Tehranın bir sıra ticarət mərkəzlərində Ermənistanda istehsal olunan "Cermuk" mineral suyu satışa çıxarılmışdı. Araşdırımlar nəticəsində, məlum olmuşdur ki, adıçəkilən mineral su Ermənistən "Cermuk" şirkətlər qrupu tərəfindən Azərbaycan Respublikasının işgal altında olan Kəlbəcər rayonu ərazisində "İstisu" dan doldurularaq qablaşdırılıb, doldurulmuş qabların üzərində isə Ermənistən turizm zonesi kimi tanınan Cermuk yaşayış məntəqəsinin ərazisindəki bulaqlardan doldurulması barede fars dili ndə məlumat və kimyevi tərkibi yazılıb.

Azərbaycana məxsus olan və təbiətin sağlamlığına təsirini göstərən qoruq və yaşıqlıqlar bu gün erməni işğalı altında olan ərazilərdir. Erməni separatçı qüvvələri tərəfindən ekoloji tarazlığın pozulmasını eks etdiyən reallıqlardan biri hələ sovetlər birliyində yaşadığımız illerde Ermənistən tərəfindən Qarabağın Topxana meşəsində qiyaməti ağacıları vəhşicəsinə qırılması faktını göstərə bilərik.

Ermənilər təbii ehtiyatlardan, faydalı qazıntı yataqlarından vəhşicəsinə istifadə edir, asan istifadə edile bilən mineral sular, müxtəlif texniki materiallar və ehtiyatlar mənimsinilir. Qeyri-qanunu bir şəkildə Dağlıq Qarabağ işğaldə saxlayan, ekoloji şəraitin qorunması haqqında beynəlxalq təşkilatlar qarşısında heç bir məsuliyyət daşımayan ermənilər ekoloji mühitin daha da kəskiləşməsinə zəmin yaradıblar.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İşdirilməsinin zəruriliyi diqqətə çatdırılıb.

Səmimi görüşə və etraflı məlumatla görə təşəkkür edən Fadli Zon respublikamızın ilk sefəri zamanı nümayəndə heyətinin üzvlərində artıq Azərbaycan haqqında çox sürtle inkişaf edən, dinamik, müasir və təhlükəsiz ölkə imicinin formalaşdırılmasını, qədim tarix və sivilizasiyalar məskəni olaraq dövlətlərimiz və xalqlarımızı ümumi, oxşar cəhətlərin birləşdiriyini məmənnuluqla bildirib. Qonaq qarşılıqlı səfərlərin, geniş ünsiyyətin və mütəmadi temasların ikitərəfli əlaqələrin inkişafına müsbət təsir edəcəyinə, parlamentarilərin də u əməkdaşlığı töhfə verəcəklərinə əminliyini ifadə edib. O, Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları və ərazi bütövlüyü çərçivəsində, sülh yolu ilə həllinə nail olunması üçün saylərinini əsirgəməyəcəklərini bildirib. Səmimilik və dostluq şəraitində keçən görüşdə tərəfləri maraqlandıran bir sıra digər məsələlər də müzakirə olunub.

Daxili İşlər Nazirliyində İndoneziya nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

yəlti dəstəyə görə təşəkkürünü bildirib.

Sonra nazir Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk illerində üzləşdiyi problemlər, ölkədə hökm sürmüş hərəkətli, anarxiya, cəzasızlıq mühiti, eyni zamanda, Ermənistənin hərbi müdaxiləsi nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizinin işgal edilmesi, nəticədə bir milyondan artıq soydaşımızın doğma yurdlarından didergin düşməsi barədə məlumat verib. Qeyd olunub ki, xalqın tələbi ilə ali hakimiyətə qayitılmış ulu önder Heydər Əliyevin müdrik siyaseti, rəhbərliyi ilə hüquq-mühafizə, o cümlədən daxili işlər orqanlarının birge gərgin və səmərəli fealiyyəti nəticəsində ölkədə asayı, əmin-amanlıq bərpa edilib, kriminogen durum nəzarət altına alınıb. Sabitliyin dönəmzliyinin tə-

min olunması üçün görülən işlər, əmin-amanlıq ölkə iqtisadiyyatının durmadan inkişafi üçün əlverişli şərait yaradıb. Belə təhlükəsiz şəraitdən vətəndaşlarımız kimi ölkəmizdə fealiyyət göstərən əcnəbələrin, o cümlədən İndoneziya vətəndaşlarının da yararlandıqları nəzərə çatdırılıb.

Vilayet Eyvazov DİN-in struktur və funksional vəzifələrinəndən söz açaraq cəmiyyət həyatının bütün sahələrində, o cümlədən daxili işlər orqanlarında həyata keçirilən islahatlar, baş verən yeniliklər barədə etraflı məlumat verib. Ulu Önderin strateji kursunun, feal hüquq-mühafizə siyasetinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirildiyini məmənnuluqla vurğulayan Daxili İşlər naziri əməliy-

yat-xidmeti fealiyyətinə əsasında insan hüquq və azadlıqlarının qorunması, vətəndaş məmənnuluğu amiliyin dayandığını xüsusi qeyd edib. O, bu işdə, vətəndaşların məruz qaldığı hüquqziddə əməllərə qarşı təxiresizləməz operativ tədbirlərin görülməsi baxımından ən müasir informasiya texnologiyalarının, xüsusən DİN-in "Təhlükəsiz Şəhər", "102 Zəng Xidmeti" Mərkəzinin, diğər müasir texnoloji vasitələrin imkanlarından da geniş istifadə olunduğu vurğulayıb.

Problemlərdən dənisişlərkən transmilli müteşəkkil cinayətkarlığın əsas növlərinin, xüsusən narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizənin diqqət mərkəzində olduğu, belə qlobal xarakterli təhlükəli cinayətlərlə səmərəli mübarizədə beynəlxalq birliyin səylərinin bir-

Rusiya istehsalı olan S-400 "Triumf" zenit-raket komplekslerinin Türkiye tərəfindən alınması ilə qlobal geosiyasətə bir dalğanma meydana gəlməkdədir. Amerika Konqresi Ankaraya qarşı siyasi və iqtisadi sanksiyalar tətbiq edilməsinə çağırır. Pentaqon da Türkiyənin F-35-lərin istehsalı programından çıxarılmasından dəm vurur. Aydın görünür ki, Qərb Türk-yənin təhlükəsizliyi qətiyyən maraqlandırır. Və ya onun təhlükəsizliyini ancaq öz marağı çərçivəsində təsəvvür edir. Bu isə bütövlükdə vəziyyəti qeyri-müəyyənlilikə doğru aparır. Türkiye təbii ki, mövqeyini dəyişə bilməz. Qərb isə mövqeyini dəyişib Ankara ilə bərabərhüquqlu tərəfdəş kimi dialoqa getməlidir. Lakin bu tendensiya hiss edilmir. Bu səbəbdən gözləmək olar ki, ABŞ-Türkiyə münasibətləri bir müddət də riskli məqamlarla dolu olaraq qala-caq. Bunun fonunda dünyada hansı proseslərin cərəyan edəcəyi üzərində düşünmək lazımlıdır. Türkiyə-Rusya münasibətləri də həmin kontekstdə maraq doğurur. Bütün bunlar problemin geosiyası aspekti üzərində geniş dayanmaq ehtiyacını ortaya qoyur.

Maraqların toqquşması: S-400-lər qlobal geosiyasətə necə təsir etdi?

S-400-lərin Türkiye tərəfindən satın alınması Qərbdə əməlli-başlı silklənmə yaradı. Əsasən ABŞ-Türkiyə münasibətləri ciddi sınaqdan keçir. Tərəflərin verdikləri bəyanatların məzmunundan aydın olur ki, vəziyyət getdikcə daha mürəkkəb xarakter alır. Hazırda hər iki tərəf hədə tonunda danışır. İlk olaraq Vaşinqton Türkiyəyə qarşı sərt mövqe ortaya qoydu. Xüsusilə Konqres özünü yuxarıdan aparmaga başladı.

Konqres üzvlərinin Ankarani ciddi cəzalandırmağa səsləməsi ekspertlərin təccübünə səbəb oldu. Çünkü konqresmenlər özlərini elə aparırlar ki, sanki Türkiyənin öz marağı yoxdur və Ankara ancaq Qərbin maraşına uyğun davranmağa borcludur. Türk tərəfinin havadan müdafiə ilə bağlı verdiyi bəyanatlara bir saygısızlıq hiss olunur. Yəni bir qrup özündənəzəri konqresmen "Türkiyə etməlidir!" kimi diqtəedici mövqe nümayiş etdirməkdədir.

Prezident Donald Trampın mövqeyi isə daha maraqlıdır. Hələ Osakada "Böyük iyirmilər" qrupunun zirvə toplantısında Rəcəb Tayyib Ərdoğanla müzakirələrdən sonra Amerika Prezidenti etiraf etmişdi ki, yanlışlıq Barak Obama administrasiyasında olub. O zaman Türkiyənin təbii tələbləri cavabsız qalıb. Bu səbəbdən Türkiyənin S-400-ləri almamasına anlayışla yanaşmaq lazımdır. Jurnalistlər Türkiyəye sanksiyaların tətbiqi ilə bağlı sual veriblər. D.Tramp cavabında "bu, hələ nəzərdə tutulmur" demişdi.

Ancaq bundan sonra konqresmenlər tamamilə fərqli mövqe nümayiş etdiriblər. Pentaqon da Amerikanın beşinci nəsil F-35 qırıcı təyyarələrinin Türkiyəyə satışının dəyandırılacağını, Ankaranın F-35-lərin istehsalı programından çıxarıla biləcəyini bəyan etdi. Bununla ABŞ-in siyasi-hərbi rəhbərliyində ikitirəlik yaranmış oldu. ABŞ Prezidenti sanksiyaları lazımlı bilmir, Konqres və Pentaqon isə eks mövqe tutur. "The Wall Street Journal" qəzetinin yaydığı informasiyaya görə, artıq Prezidentle konqresmenlər arasında ciddi fikir dərtişi meydana gəlib. D.Tramp konqresmenlərə müzakirələr aparıb, onları fikirlərindəndöndərməyə çalışır. Lakin hələlik qəti nəticə yoxdur.

Amerika tərəfinin əsas iradı S-400-lərin NATO sistemine uyğunlaşa bilməməsi ilə

The screenshot shows the homepage of NEWTIMES, an analytical information platform. The main headline is "Sanksiyalar, yoxsa dialoq: Qərb-Türkiyə münasibətlərinin əsas sualı". Below the headline is a large image featuring portraits of Donald Trump and Recep Tayyip Erdogan, overlaid on a map of Turkey and a missile. The sidebar includes a search bar, a menu with categories like "SİYASƏT", "GEOSİYASƏT", and "İQTİSADİYYAT", and a sidebar with links to "Aktual" news and "Səfərlər".

Sanksiyalar, yoxsa dialoq: Qərb-Türkiyə münasibətlərinin əsas sualı

bağlıdır. Onlar hesab edirlər ki, Türkiye orduşuna bu sistem integrasiya olunsa, F-35 təyyarələrinin sırlarına ruslar sahib olacaqlar. Buna görə də Türkiyədə bu sistemlərin aktivləşməsi arzuolunan deyil. Lakin burada bir açıq ziddiyyət mövcuddur.

Ankara öz hava sahəsini qorunmalıdır. Müasir mərhələdə bu, istənilən müstəqil dövlət üçün zəruridir. Bir neçə il Ankara "Patriot" sistemlərini almaq üçün Amerikaya müraciət etdi. Ancaq Türkiyə üçün ən kritik anda onun müttəfiqləri müraciətinə əməl etməkdən imtina etdilər. Əvəzdə, Moskva maraqlı təklif etdi. Və Ankara məcburiyyətən Rusiya ilə saziş imzaladı.

Bunun geosiyasi aspektidə maraqlı və düşündürəcə bir özəlliyi ortaya qoyur. Türkiyənin NATO-dakı və Avropa İttifaqındakı müttəfiqlərinin əməkdaşlıq anlayışları konkret cizgiləre malikdir. Onlar Türkiyəni bu siyasi və hərbi strukturlara ona görə cəlb ediblər ki, daim nezaretdə saxlasınlar. O cümlədən hərbi cəhdən Türkiyənin müstəqil olaraq özünü müdafiə edə bilməsinə imkan yaratmışdır. Statistik məlumatlara baxdıqda görürük ki, hərbi cəhdən bütün strateji sferalarda Türkiyə "əliyalın" buraxılıb. İndi dünyada vəziyyət kəskin surətdə dəyişir və Türkiyə böyük dövlət kimi müstəqil özünü müdafiə sisteminə sahib olmalıdır. S-400-lər bu baxımdan Ankara üçün həyatı əhəmiyyət daşıyır.

Deməli, S-400 faktoru, faktiki olaraq, əhəmiyyətli bir geosiyasi faktı meydana çıxardı. NATO və Avropa İttifaqı Türkiyəni özünə tam mənada yaxın hesab etmirlər! Onlar xristian Avropası dövlətləri üçün nəzərdə tutduqlarını müsəlman Türkiyəsinə aid etmək fikrində deyilərlər. Buradan maraqlı bir reallıq özünü göstərir: Türkiyə geosiyası alternativ axtarmağa məcburdurmu?

Özünümüdafiə haqqı: Ankaranın seçimi və dialoq imkanları

Əlbəttə, bizim bu suala müsbət və ya mənfi cavab vermək fikrimiz yoxdur. Çünkü müasir mərhələdə dünya üzrə olduqca mürəkkəb proseslər müşahidə edilir. Bizim üçün aydın olur ki, məhz Ankaranın Qərb müttəfiqləri onu alternativlər barədə düşünməyə vadar edirlər. Onlar hələ də Tür-

kiyəyə əsrlərlə əvvəl baş verənlərin prizmasından baxmaqdadırlar.

Bunların fonunda Türkiyə-Rusya yaxınlaşması tamamilə məntiqi və müəyyən mənada zəruri görünür. Eyni zamanda, Türkiye Fransa və İtalya ilə birge özünün hava hücumundan müdafiə sistemini yaradır. Ekspertlərin qənaətinə görə, bu sistem 2021-ci ilə hazır olacaq. Deməli, səhəbət sadəcə Türkiyənin Rusiyadan silah almاسından getmir - bu, sistemli suretdə aparılan siyasetin bir fragmentidir. Özü də texnoloji baxımdan çox maraqlı bir fragməntdir.

Məsələ ondan ibarətdir ki, artıq hamı bilir ki, Türkiye öz sistemini yaradır. Bu səbəbdən hərbi sistemi güclü olan hər bir böyük dövlət bu prosesdə iştirak etməyə can atmalıdır. Çünkü onlar bu halda Türkiyənin silahlanma imkanları haqqında konkret informasiyaya sahib olurlar. Həmin çərçivədə ona nəzarət etmək şansları çıxalır. Buna rəğmən, Türkiye də öz müstəqil sistemini qurur. O, digər ölkələrin imkanlarından yararlanır, lakin yekun olaraq öz sistemini yaradır. Bir müddət Çin bu üsüldən istifadə etdi. Ancaq Pekin dənən "özünüküleşdirdi", Türkiye isə şəffaf davranışdır. Ona görə də ciddi olaraq kimse ona mane ola bilmir.

Bu reallıqlar prizmasından ABŞ-Türkiyə münasibətlərinə nəzər saldıqda D.Trampın daha səmərəli mövqe tutmağa çalıştığı məlum olur. Siyasi təzyiq və iqtisadi sanksiyalar Türkiyəni durdurma bilməyəcək, ancaq Ankaranı Vaşinqtondan uzaqlaşdıracaq. Üstəlik, Türkiye cavab tədbirləri görə bilər. Bu baxımdan xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu bəyan edib ki, Türkiye İncirlik məsələsinə yenidən baxa bilər.

Bu, NATO üçün də soyuq düşdur. Çünkü İncirlik NATO-nun Yaxın Şərqi açılan qapısıdır. Doğurdur, ingilislər Kiprən istifadə etməye meyllidirlər. Lakin geosiyası cəhdən Türkiyə ciddi nüfuzu olan böyük dövlətdir. Kipri onunla müqayisə etmək belə güñündür. Digər tərəfdən, Türkiye Kiprədə belə bütün Qərb dövlətləri ilə rəqabətə girməkdən çəkinməyən dövlətdir. Bu o deməkdir ki, min Kipr bir Türkiyəyə berabər deyil. Bunu, əlbəttə, Qərbdə anlayanlar az deyil. Bu səbəbdən Vaşinqtonun hansı qərarı verəcəyi maraqla gözlənilir.

Onu deyək ki, artıq Avropa İttifaqı Aralıq dənizinin şərqində kəşfiyyat-qazma işləri ilə bağlı Türkiyəyə sanksiya tətbiq etməyə qərar verib. Bir sıra kiçik ölkələr də Türkiyəyə qarşı sözə etiraz bəyanatı ilə çıxış ediblər. Ancaq Ankara bütün bunları ciddi qəbul etmir. Heç şübhəsiz, Al-nin sanksiya siyaseti bumerang effekti yaradacaq. Həm də Al-nin özü İran məsələsində Amerikanın sanksiyalarına etiraz edir, lakin Türkiye məsələsində Vaşinqton qədər emosional davranır. Bu da bütövlükde Qərbin siyasetində, ümumiyyətlə, bir böhənənə marhələsinin başlığı anlaşılmına gelir.

Əgər Qərbə Türkiyənin sanksiya savaşına güclənəse, sözsüz ki, qlobal geosiyasətə yeni bir mənzərə meydana gələ bilər. Sanksiya savaşı, faktiki olaraq, yeni mürəkkəb bir situasiya meydana getirəcək. Onun başlıca əlamətlərindən biri qlobal miqyasda qeyri-müəyyənliyin dəha da artması ola bilər. Büyyük bir geosiyasi məkanda risklər arta bilər. Mümkündür ki, Türkiye dənən radikal addımlar atsın. Məsələn, Suriyanın şimalında yeni hərbi əməliyyatlara başlasın. Bu bərədə anonsu M.Cavuşoğlu verib. Bununla yanaşı, ABŞ-in Suriya üzrə xüsusi təmsilçi Ceyms Ceffri Ankaraya səfər edib. O, Türkiye ilə Suriyanın gələcəyini, Ankaranın təhlükəsizliklə bağlı narahatlıqlarını və Suriya məsələsinin siyasi həllinin əzelləklərini müzakirə edib.

Beləliklə, ABŞ və Türkiyənin sanksiya savaşçı heç bir tərəfə fayda verməyə bilər. Əvəzdə, qlobal geosiyasətə yeni çətinliklər meydana getirər. Ankaranın tekbaşına ciddi hərbi qərarlar qəbul etməsi NATO-da da vəziyyətə təsir edər. Bu teşkilat daxilində çatlar və yeni risklər meydana gelər. Bundan Avropanın xeyir görəcəyini düşünmək sadələvhiləkdir. Yəni Qərb mövqeyini konkretləşdirməlidir. Sanksiya savaşçı Türkiyəni Qərbənən uzaqlaşdırır. Əvəzdə, Avropa nə qazanır? Düşündürür. Türkiye isə bu cür davranışa qarşı məhkumdur. Çünkü səhəbət onun dövlətçiliyindən və təhlükəsizliyindən gedir!

Azərbaycanın elmi-texniki və iqtisadi qüdrəti

"Azərkosmos" tərəfindən yarım ildə 19 ölkəyə 18,6 milyon dollarlıq xidmət ixrac olunub

Bu gün Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə əlaqədar həyata keçirilən dövlət proqramları, aparılan İslahatlar, yeni layihələrin icrası ölkənin inkişaf üçün geniş imkanlar açıb. Bu inkişaf nəticəsində müasirləşən və modernləşən Azərbaycan beynəlxalq aləmdə innovasiyalar, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, kosmik əlaqələndirmələr ölkəsi kimi də tanınıb.

Sözsüz ki, bu, Azərbaycanda yüksək texnologiyaların tətbiqine və ölkədə kosmik sənayenin yaradılmasına göstərilən böyük diqqətdir. Eyni zamanda, siyasi sabitlik, dinamik sosial-iqtisadi inkişaf, cəmiyyətimizin demokratikləşməsi, nəhəng enerji və nəqliyyat layihələrinin reallaşması Azərbaycanın informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi, rəbitin inkişafı sahəsində də qabaqcıl ölkələr sırasına çıxmasına imkan yaradıb. Bu gün ölkəmizdə İKT sektorу sürtələ inkişaf edir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanda informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin prioritet elan olunması, 2008-ci ildə "Azərbaycanda kosmik sənayenin yaradılması və telekommunikasiya peyklerinin orbitə çıxarılması", 2009-cu ildə ölkədə "Kosmik sənayenin yaradılması və inkişafi üzrə Dövlət Proqramının təsdiq edilməsi haqqında" Prezident İlham Əliyevin sərəncamları bu sahənin inkişafına dövlət səviyyəsində göstərilən diqqətin əyani təsdiqidir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2010-cu ildə "Azərkosmos" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin təsis edilməsi haqqında Sərəncam imzalandı.

Azərbaycanın və Qafqazın ilk peyk operatoru "Azərkosmos" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılmasında məqsəd telekommunikasiya peykinin orbitə çıxarılması, idarə edilməsi və istismarı işlərinin həyata keçirilməsi idi.

AZƏRBAYCANIN İLK TELEKOMMUNİKASIYA PEYKİ KÖMMERSİYA XARAKTERLİ VƏ GƏLİRİLİ BİR LAYİHƏDİR

Məlumdur ki, "Azərkosmos" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə telekommunikasiya peykinin istehsalı və orbitə çıxarılması, əsas və ehtiyat Yerüstü Peky idarəetmə Mərkəzinin yaradılması ilə bağlı xüsusi tapşırıq verildi. "Azərspace-1" telekommunikasiya peykinin orbitə çıxarılması ölkəmizdən daha bir nülliyyəti olaraq tarixə düşdü. İstismar müddəti 15 il olan "Azərspace-1" peyk Avropa, Afrika, Mərkezi Asiya, Qafqaz ölkəleri və Yaxın Şərqi regionunu əhatə edir. Eyni zamanda, Azərbaycanın ilk telekommunikasiya peyk informasiya məstəqiliyinin və tehlükəsizliyinin təmin edilmesi, ölkəmizdə kosmik sənayesinin inkişaf etdirilməsi ilə yanaşı, kommersiya xarakterli və gəlirli bir layihədir.

"Azərspace-1" peykinin texnoloji dizaynı və qoşulma imkanları sayəsinde dünyada milyonlarla insan dayanıqlı informasiya və kommunikasiya xidmətlərinə çıxış imkanı güclündədir. "Azərspace-1" Afrika, Avropa, Mərkezi

Asiya və Yaxın Şərqdə 50-dən artıq ölkəni birləşdirən ortaq məkanda mü hüüm informasiya ötürücüsü funksiyasını yerinə yetirir. Yüksək ixtisaslı peşəkar heyətə və texniki imkanlara malik olan "Azərkosmos" ASC yaradılmasından, ötən dövr ərzində, ölkədə və bütünlük, regionda İKT sektorunun aparıcı qüvvələrindən birinə çevrilmişdir. Şirkətin resursları ona müasir infrastruktur əsasında yeni yaranan texnologiyaların tətbiqine, bununla da, yerüstü rabitə şəbəklərinin əhatə dairəsinə düşməyen ərazilərdə peyk əsaslı xidmətlərdən istifadə edilə bilməsi üçün əlavə dəyər yaratmağa imkan verir.

Artıq ötən müddətdə uğur əldə edilib. 2014-cü ildən "Azərspace-1" peyk vasitəsilə Azərbaycanın bütün televiziya və radio kanalları keyfiyyətli yayımı başlayıb. Həmçinin, tələb və rəqabətin artması, peyk tutumlarının bazar qiymətlərinə uyğun təklif olunması "Azərspace-1" peykinin əhatə etdiyi regionlarla əməkdaşlığı gücləndirməyə, eləcə də, Livan, əfqan, ərəb bazarında fealiyyət göstərməsinə şərait yaradıb. Hazırda "Azərspace -1" peyk vasitəsilə Azərbaycan, türk, ingilis, gürçü, fars, əfqan və digər dillərdə 120-dən artıq televiziya kanalı yayılmışdır. "Azərspace-1" peyk regionda kifayət qədər tanınır.

Hazırda "Azərspace-1" peykinin resurslarının 60 faizdən çoxu kommersiya yönümlü istifadədədir.

"AZƏRKOSMOS" ASC-NİN XİDMƏT İXRACINDAN ƏLDƏ ETDİYİ GƏLİR ONUN ÜMUMİ GƏLİRLƏRİNİN 87,5 FAİZİNİ TƏŞKİL EDİB

Orbitdə özünün telekommunikasiya peyk olan azsaylı ölkələrdən biri

İyulda "Bir Pəncərə" İxraca Dəstək Mərkəzi vasitəsilə 12,1 milyon dollarlıq qeyri-neft ixracı həyata keçirilib

Bu ilin iyulunda "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirilən qeyri-neft ixracının dəyəri isə 12,1 milyon ABŞ dolları olub.

İqtisadi İslahatların Tehlili və Kommunikasiya Mərkəzinin "İxrac İcmali"nın iyul sayında

yer alan məlumatata görə, cari ilin yanvar-iyul aylarında isə "Bir Pəncərə" İxraca Dəstək Mərkəzi tərəfindən yüzlərlə sahibkara ixracla bağlı müvafiq sertifikatlar verilib və bunun nəticəsində 71,8 milyon dollarlıq qeyri-neft ixracı həyata keçirilib.

Koçaryan: "Ermənistan hakimiyyətinin ömrü qısa olacaq"

Ermənistanın indiki hakimiyyətinin ömrü qısa olacaq və bu cür idarəetmə ilə hazırlı baş nazir ikinci dəfə seçilə biləcək. Bu fikri ölkənin sabiq prezidenti Robert Koçaryan "Qolos Armenii" nəşrinə müsahibəsində səsləndirib.

Sabiq prezident bildirib ki, yüksək ehtimalla ölkədə nobədənkar parlament seçkiləri keçiriləcək. "Seçicilər populist siyasetçilərin boş vədlərindən təngə gəliblər və seçkilərdə bunu aydın ifadə edəcəklər", -deyə Koçaryan əlavə edib. Onun sözlerinə görə, Ermənistan müxalifətinin birləşməsi üçün çox əlverişli şərait yaranıb. "Hakimiyyətə qarşı çıxış edən müxalifətin müxtəlif mərkəzləri olacaq, lakin onların arasında fəal qarşılıqlı fəaliyyət yaranacaq. Ölkədə sağlam qüvvələrin konsolidasiyasına böyük ehtiyac duyulur. Bu proses parlament müxalifətinin de fəallaşmasına səbəb olacaq, əks halda onlar öz elektoratını itirəcəklər", -deyə sabiq dövlət başçısı vurğulayıb.

Koçaryanın sözlerinə görə, payızda müxalifet düşərgəsində hakimiyyətə qarşı birləşmə prosesi başa çatacaq, siyasi mübarizə isə daha sistemli və genişmiqyaslı xarakter alacaq.

Xatırladıq ki, sabiq prezident hazırda həbsdədir. O, 2008-ci ildə konstitusiya quruluşunun devrilməsi cəhdində ittiham olunur.

Qazaxıstanın hərbi gəmisi Bakıya gəlib

Beynəlxalq Ordu Oyunları-2019" yarışları çərçivəsində Azərbaycanın Xəzər dənizindəki ərazi sularında keçiriləcək "Dəniz Kuboku" müsabiqəsində iştirak etmək üçün Qazaxıstan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin "Manqistau" raket-artilleriya gəmisi iyulun 30-da Bakıya gəlib. Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat veriblər.

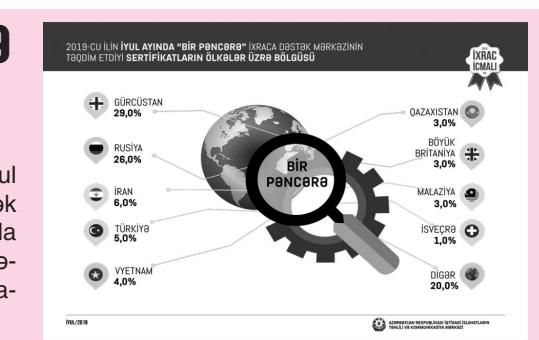
Kamilə Əliyeva: Belə tədbirlər ölkəmizə turist axınının gücləndirilməsi üçün əlavə imkandır

Milli Yaylaq Festivalı kimi tədbirlərin keçirilməsinə ehtiyac var. Oluşucu maraqlı bir festival idi". Bu fikirləri Milli Məclisin deputati Kamilə Əliyeva deyib.

K.Əliyeva bildirib ki, festival üçün Gədəbəy rayonunun seçilməsi çox uğurludur. Çünkü nəinki Azərbaycanın, hesab edirəm ki, dünyanın ən gözəl, ən füsunkar bölgələrindəndir. Gözel, əsrərəngiz təbiətə malikdir.

"Yəni, həm tarixilik, həm gözəllik, həm zənginlik baxımdan Festival üçün mehz Gədəbəyin seçilməsi çox uğurlu variantdır. Hesab edirəm ki, bu Festival həm də ölkəmizin, onun adət-ənənələrinin, keçmişinin, zənginliyinin təbliği deməkdir. Burada olan insanlar, yaxından-uzaqdan gələnlər bir daha Azərbaycanın tarixi, keçmiş, adət-ənənələri ilə tanışlıq imkan əldə edirlər. Bu, eyni zamanda turizmin inkişafı, ölkəmizə turist axının gücləndirilməsi üçün əlavə bir şans, imkandır. Ona görə bundan yararlanmalı, ölkəmizi təbliğ etmeli, bu Festivalın ənənəvi hal almasına çalışmalıdır"-deyə, deputat qeyd edib.

Azərbaycan növbəti beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi edir

Qəbələ XI Beynəlxalq Musiqi Festivalı yenidən dünya musiqiçilərini bir araya gətirir

Mübaliğəsiz deyə bilərik ki, Azərbaycanın bu gün dünyanın istənilən qəsəbindən səsi eşidilir. Hər bir məkanda Azərbaycan artıq imicini formalasdırıb və onunla bağlı dolğun fikirlər mövcuddur. Neçə onilliklər əvvəl, əgər Azərbaycan məfhumu o qədər də geniş olan coğrafi məkanda tanınmirdi, müasir dünyamızda hər tərəfdən - şimal, cənub, şərqi, qərbi tərəfdən qapısını dünyaya açaraq tarixi keçmiş ilə müasir həyatını təqdim edir. Ölkəmizdə keçirilən Bakı Humanitar Forumu, Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, Avropa və islam ölkələri mədəniyyət nazirlərinin konfransı, "Bakı-2015" ilk Avropa Oyunları, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalı Alyansının 7-ci Qlobal Forumu, beynəlxalq sərgilər və sayı hesabla gəlməyən onlarla belə beynəlxalq tədbirlər Azərbaycanın ictimai-siyasi və mədəni həyatı ilə bağlı həqiqətləri dünyaya bəyan edir. Sərhədləri aşan məmələkətimizin, qısa müddət ərzində, əldə etdiyi uğurlar yüksək inkişaf səviyyəsinin göstəricisidir. Bu, əlbəttə ki, dövlət siyasetinin uğurla həyata keçirilməsinin nəticəsidir.

Müasir dövrümüzdə Azərbaycanın iqtisadi inkişafını, ölkədə hökm sürən siyasi sabitliyin məntiqi nəticəsi olaraq, bütün sahələrdə olduğu kimi, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və dünyada təbliğili bağılı möhtəşəm layihələr reallaşır. Bu layihələrə dövlət dəstəyinin olması milli mədəniyyətimizin daha geniş şəkildə təbliğinə meydan verir. Qeyd edək ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Azərbaycanın Birinci Xanımı, Heydər Əliyev Fonduunun Prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyevanın birbaşa himayəsi ilə son illər Azərbaycanda milli musiqimizin, muğam sənətinin qorunması, inkişafı və təbliği sahəsində gerçəkləşən irimiqyaslı layihələr öz nəticəsini verir. Azərbaycan muğamının YUNESKO-nun bəşəriyyətin qeyri-maddi irlisinin şah əsərləri siyahısına daxil olunması, Muğam Mərkəzinin inşa edilməsi, "Muğam aləmi" Festivalının təşkil, "Azərbaycan muğamları" layihəsi çərçivəsində "Qarabağ xanəndələri" Musiqi Albomunun nefis şəkildə nəşri və s. Azərbaycan muğam sənətinin inkişafına tekan oldu. Həm milli mədəniyyət üçün, həm də bütün bəşəriyyətin mədəniyyəti üçün Azərbaycan muğamının bədii dəyeri, onun yüksək mənənliliyi YUNESKO kimi nüfuzlu beynəlxalq təsisat terəfindən etiraf olundu. Bütün bunlar Azərbaycan mədəniyyətinin beşiyi kimi dünyaya tanıdılmasında əsas vasitədir.

QƏBƏLƏNİN ADI BEYNƏLXALQ TƏDBİRLƏRİN TƏŞKİL OLUNDUĞU ŞƏHƏRLƏRİN ADLARI İLƏ BİR SIRADA ÇƏKİLİR

Heydər Əliyev Fonduun möhtəşəm beynəlxalq layihələri sırasında xüsusi yer tutan XI Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı da dünya musiqiçilərini bir araya getirərək, Azərbaycan diyarı və onun musiqisi haqqın-

XI QƏBƏLƏ BEYNƏLXALQ MUSIQİ FESTİVALİ   31 İYUL - 5 AVQUST 2019   01 AVQUST Üzərbəylər adlı Bakı Musiqi Akademiyinin Tələbə Simfonik Orkestrinin əməlliyyəti Tələbə Yalnızlığı (soprano) Müslüm Gücləyev (tenor) Rəsul Għajnej (bass) Məmmədəli Məmmədov (bariton) Sefər Aşanov (spanso) Məmmədəli Rəsulzadə (kamer)   01 AVQUST Üzərbəylər adlı Bakı Musiqi Akademiyinin Tələbə Simfonik Orkestrinin əməlliyyəti Cello Extravagança   18.00 Heydər Əliyev Konqres Mərkəzi Boris Andriyanov (cello) Janna Mərdəsə (cello) Dmitri Vakorin (cello)   01 AVQUST Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının təntənəli açılış Üzərbəylər adlı Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri   21.00 Mədəniyyət Sarayı Solist: Olgaya Hacıbekirova (piano) Yusif Asafov (piano)   02 AVQUST "Naz-nazı" Simfonik Orkestri   21.00 Mədəniyyət Sarayı Dir. Fazil Məmmədov Təqribi Yalnızlığı (piano) Rəsul Għajnej (bass) Dmitri Vakorin (cello)   03 AVQUST Q. Qarayev adlı Azərbaycan Dövlət Kamer Orkestri   18.00 Heydər Əliyev Konqres Mərkəzi Dir. Fazil Məmmədov Nargiz Karimova (soprano) Rəya Rəhimova (vokal) Ceyda Səmədova (vokal)   03 AVQUST "Naz-nazı" Muğam Grupu   21.00 Mədəniyyət Sarayı Solist: Faiqa Qəsimova (vokal) Leyla Əliyeva (vokal) Məlik Məmmədov (vokal) Nurlan Gələzov (tar) Dzhelil Məmmədov (tar) Səvinc Məmmədov (tarango) Bayram Şəhərov (ud) Avşar Əliyev (ud) Rəmin Abdullayev (nagara) Səməd Zəfərov (bam ngara)   03 AVQUST Muğam axşamı "Naz-nazı" Muğam Grupu   21.00 Mədəniyyət Sarayı Solist: Faiqa Qəsimova (vokal) Leyla Əliyeva (vokal) Məlik Məmmədov (vokal) Nurlan Gələzov (tar) Dzhelil Məmmədov (tar) Səvinc Məmmədov (tarango) Bayram Şəhərov (ud) Avşar Əliyev (ud) Rəmin Abdullayev (nagara) Səməd Zəfərov (bam ngara)   04 AVQUST Kamerə Konserti   18.00 Heydər Əliyev Konqres Mərkəzi Solist: Nicat Salmanov (piano) Dmitri Vakorin (cello) Fəgər Həsənov (piano) Adil Avadlıyev (piano) Tolik Məmmədov (piano) Nasirən Həsənov (vokal) "Clarte" klarnet kvarteti Solist: Nüshrat Əliyeva (piano) Adil Avadlıyev (piano) Armen Alibasova (bass) İlha İsrailova (bassakar)   05 AVQUST Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının təntənəli başlangıçı "Naz-nazı" Simfonik Orkestri   21.00 Mədəniyyət Sarayı Dir. Fazil Məmmədov Solist: Mariya Buynosova (soprano) Umid Əsrafilov (bariton) Modestas Sedlevicius, Ningyu Du, Doğu Kaptaner, Fırat Se-

da çox məqamları qonaqlara təqdim edir. 2009-cu ildən, ənənəvi olaraq, keçirilən festival digər mədəniyyət layihələri kimi, beynəlxalq sənət alməmində geniş rezonans doğurur. Bu festival sayəsində Qədim Qəbələ dünyanın musiqi xəritəsində özünəməxsus yer qazanıb. Bu gün Qəbələnin adı beynəlxalq tədbirlərin təşkil olunduğu şəhərlərin adları ilə bir sırada çəkilməsi uğurlardan xəber verir. Qeyd etdiyimiz musiqi bayramında iştirak edən dünya ölkələrinin təmsilçiləri festival, Qəbələ ilə bağlı təssərütatları hər zaman zəngin olmuşdur. Bu ecazkar diyarada açıq havada kameralı, simfonik musiqi və muğamı sənətində nümunələr dinlənilir. Qədim tarixə və gözəl təbiətə malik Qəbələdə keçirilən bu festivalda çox görkəmlı ifaçıların iştirakı və mötəbər tədbirin eks-sədəsi dünyanın mədəni həyatında əlamətdar hadisəyə çevrilib. Festival ildən-ile böyüyen ta-

maşağı auditoriyası və ahengdar musiqi keyfiyyəti ilə diqqəti çekir. Eyni zamanda, Qəbələ Festivalı musiqi vasitəsilə mədəniyyətlərarası dialoqua da öz töhfəsini verir. Bu layihə bütün dünyada mədəniyyətin inkişafına təkandır. Qəbələ Festivalı xarici qonaqlara Azərbaycan mədəniyyətini tanıtmaqla yanaşı, coxsayı yerli musiqisevərləri dünya bəstəkarlarının klassik əsərləri və məşhur musiqiçilərlə ya-xından tanış edir. Bu festival həm də böyük maarifçilik missiyası daşıyır.

XI QƏBƏLƏ BEYNƏLXALQ MUSIQİ FESTİVALINDA 11 ÖLKƏDƏN MUSIQİÇİLƏR ÇIXIŞ EDƏCƏK

Dünyanın fərqli məkanlarında səslənən musiqilər, özünəməxsus və valehədiçi ifadə Qəbələdə canlanaraq, bu il də hər bir musiqisevərin zövqünü zənginləşdirəcək. Heydər Əliyev Fonduun təşkilatçılığı, Mədəniyyət Nazirliyinin və "Gilan Holding"ın destəyi ilə keçiriləcək XI Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı dünya musiqiçilərini bir araya gətirəcək. Xarici və yerli musiqiçilərin rəğbatını qazanan, gözəl bir ənənəyə çevrilən festival bu dəfə iyulun 31-dən avqustun 5-dək davam edəcək.

Festivalın təntənəli açılış mərasimi avqustun 1-də Heydər Əliyev Konqres Mərkəzində baş tutacaqdır. Festivala müxtəlif musiqi janrlarında çıxış edən görkəmlı musiqiçilər, solistlər və dirijorlar qatılacaq. Festivala Azərbaycan, Rusiya, İsrail, ABŞ, İtaliya, İsveçrə, Ukrayna, Özbəkistan, Litva, Çin və Türkiyədən dəvət olunan dünya şöhrəti dirijorlar Fəxrəddin Kərimov, Dmitri Yablonski, Alvise Kasellati, eləcə də, Oksana Yablonskaya, Janna Qandelman, Eduard Vulfson, Anna Koşkina, Janna Miniotas, Boris Andrianov, Sim Helen, İrina Starodub, Mariya Buynosova, Umid Əsrafilov, Modestas Sedlevicius, Ningyu Du, Doğu Kaptaner, Fırat Se-

mercioğlu kimi musiqiçilər və digərləri çıxış edəcəklər.

Festival çərçivəsində keçirilən konsertlərde Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri, Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestri, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Tələbə Simfonik Orkestri, "Kiyev virtuoşları" simfonik orkestri, "Clarte" klarnet kvarteti, Trio Mirakulum (Türkiyə) mehərətlərini sehnədə nümayiş etdirəcək.

Xalq artistləri Murad Adıgozelzadə, Yegane Axundova, Ülviiye Hacıbəyova, əməkdar artistlər Nərgiz Kərimova, Rəna Rəhimova, beynəlxalq müsabiqələr laureatları Cavad Tağızadə, Ceyla Seyidova, Toğrul Hüseynli, Nicat Salmanov və digər sənətkarlar maraqlı ifaları ilə tamaşaçıların zövqünü oxşayacaq. Festivalda, həmçinin, dünya şöhrəti pianoçu Oksana Yablonskayanın 80 illiyine həsr olunmuş "Oksana Yablonskaya və məktəbi" adlı konsert keçiriləcək.

Hər il olduğu kimi, bu il də festival çərçivəsində "Muğam axşamı" təşkil olunacaq. Muğamsevərlər "Naz-nazi" Muğam Qrupunun çıxışından zövq alacaq.

Möhtəşəm musiqi bayramı olan XI Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı əhalilər arasında gözəl musiqi zövqünün formalasdırılması, dünyanın və Azərbaycanın musiqi enənələrinin ölkəmizdə tanınmasına, ənənəvi olaraq, böyük töhfə verəcəkdir.

Əlbette ki, ölkəmizə geləcək festival iştirakçıları bir daha Azərbaycandakı mühitin, qonaqpərvərliyin, fərqli milli-dini mənsubiyəti olan icmaların, müxtəlif milletlərin nümayəndələrinin qarşılıqlı əməkdaşlıq və məhrəban şəraitdə yaşadığının şahidi olacaqlar. Azərbaycan dünya ölkələri arasında mədəni əlaqələrin gücləndirilməsinə ev sahibliyi edərək, bu əlaqələrin inkişafına nə qədər önem verdiyini bir daha ortaya qoymuş olur. Ölkəmizin dünyaya nümunə olan çoxəslik tolerant, məhrəban birgəyəşəma mədəniyyətinin təsdiqi ölkəmizin mədəniyyətlərarası dialoq mərkəzinə əvvələşdirəcəkdir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Son günler Ermənistanın mövjud hakimiyəti ilə "DQR" arasındaki gərginlik durmadan artmaqdadır. Xüsusilə də, Robert Koçaryanın azadlığa buraxılmasından başlayan proses, əslən Qarabağdan olan erməni hərbi-siyasi dairələrinin Nikol Paşinyan iqtidarına qarşı hücum mövqelərini gücləndirməkdədir. O da, sərr deyil ki, bu gün Ermənistan olıqarxiyasının tərkib hissəsi də qarabağlı ermənilərdən ibarətdir. Bu xüsusda, onların tez-tez "DQR"ə sefər edib, müəyyən planlarla geri dönmələri artıq qiyamın astanada olduğunu sübuta yetirir. Hətta bir sıra məqamlarda silahlı qiyamın olacağı da istisna edilmir.

Olıqarxların Paşinyana qarşı sui-qəsd planı

Ermənistanda nəşr edilən "Jamanak" ("Zaman") qəzeti daxili mənbələrinə istinadən yazar ki, "DQR" generalitetinin tanınmış temsililəri ve Ermənistanın qarabağlı olıqarxları ölkənin baş naziri N.Paşinyanın vəzifəsindən güc yolu ilə devrilməsi məqsədini daşıyan sui-qəsd planını uzun müzakirələrdən sonra qəbul ediblər.

"Novosti Armeniya" qəzeti isə yazar ki, sui-qəsd planının müzakirəsi və qəbulu "Oqanovski" kimi tanınan "DQR"-in "müdafiə nazirinin" keçmiş "müavini" Samvel Karapetyan tərəfindən təşkil edilib. Gizli görüş Ermənistanın ictimai-siyasi sehnəsində də yer alan tanınmış olıqarxlarından birinin ma-

likanəsində keçirilib. Gizli görüşdə Ermənistan parlamentində deputat olmuş məşhur biznesmen Samvel Aleksanyan da iştirak edib. "Onlar Nikol Paşinyan hökumətini devirmək üçün hər şeyi etməyə söz veriblər" deyə adıçəkilən erməni nəşri qeyd edib.

Beləliklə, metbuatda gedən sui-qəsd və çevriliş planı Ermənistan ictimaiyyətində təlaşlanma və çalxalanma yaradıb. Ölkənin Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan respublika hakimiyətində mümkün sui-qəsd haqqında narahatlıqların olduğunu dile getirib. Lakin buna baxmayaraq, Qriqoryan eləvə edib ki, bu haqda çox açıq danışmaq olmaz və həmin istiqamətdə işləri mü-

vafiq güc strukturları aparmalıdır.

Adıçəkilən şəxs, istisna etməyib ki, "DQR" generalları və Ermənistanın qarabağlı olıqarxiyasının qiyməciliyi, planlarını qəbul etməmişdən once, müəyyən xarici güclərlə məsləhətləşiblər. Düzdür, TS-nin katibi, birbaşa olmasa da, dolayı yolla bura da Rusiya kəşfiyyatının əlinin olduğunu da işarə edib. Daha dəqiq desək, jurnalistlərin "Sui-qəsdle məşğul olanlar xarici, yoxsa daxili qüvvələrdir" sualına cavabında Qriqoryan bildirib ki, "onlar müəyyən dərəcədə bir-birilərinə bağlıdır".

Paşinyanın anti-Rusiya çağırışlarını Kreml unutmur

Xatırladaq ki, hələ ötən il N.Paşinyanın "məxməri inqilab" edərək, küçələrə insan toplayarken, "DQR"ın "prezidenti" Bako Saakyan Ermənistanın o zamankı prezidenti, Qarabağ klanının aparıcı figuru Serj Sarkisyanın təlimatları əsasında Moskvaya bir neçə dəfə sefər etmişdi. Paşinyanın anti-Rusiya çağırışları Kreml qəzəbləndirdiyi üçün, Rusyanın müəyyən hərbi-siyasi dairələri var gücləri ilə Qarabağ klanına dəstək gö-

tərməye çalışırdı. Lakin həmin ərefələrdə Qərb Rusiyadan üstün oldu və Ermənistan-də siyasi çevriliş baş verdi.

İndi isə, revanş zamanının çatdığını düşənən Qarabağ erməniləri sözügedən planları icra etmək qərarına gələrək, həm də Rusyanın tövsiyələri əsasında hərəkətə keçməyə başlayıblar.

Erməni baş nazır sui-qəsd niyyətlərinin qarşısını almaq üçün ən sərt tədbirlər görecəyini bəyan etse də, hələ də na edəcəyini bilmir. Düzdür, Paşinyan bu bəyanatını səsləndirədə, mövcud vəziyyətin onun, ümumiyyətde isə, Ermənistanın xeyrinə olmadığı göz önündədir. Bəlkə də, erməni baş nazırı eyham vurub ki, nəyin bahasına olursa-olsun, o öz hakimiyətinin devrilməsinə cəhd göstərənlərə qarşı amansız davranışacaq. Ancaq "DQR" generallarının arxasında Kremlin müəyyən dairələrinin dayandığını düşünsək, vəziyyətin get-gedə daha da dərinleşəcəyini, silahlı qarşidurmaların yaşanağını, hətta Yerevanda küçə döyüslərinin baş verecəyini istisna etmək olmaz.

Beləliklə, fakt budur ki, artıq ox yaxdan çıxıb və Nikol Paşinyan tərəfə istiqamət götürüb.

Rövşən RƏSULOV

İtaliya qəzeti Ermənistanın ölkəmizə hərbi təcavüzündən yazır

UNESKO-nun Dünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının Azərbaycanda uğurla keçirilməsi və bunun İtalya mətbuatında geniş eks-sədə doğurmasının ardınca İtalyanın "Linkiesta" qəzetində erməni propaqandasının təsiri altında "Azərbaycan çox dəyərli arxeoloji əraziləri dağıdır və UNESCO bu-nu alqışlayır" başlıqlı erməni tərəfinin yalan və uydurma məlumatlarına əsaslanan təxribatçı məqale dərc olunub.

AZERTAC xəber verir ki, bununla bağlı Azərbaycanın İtaliyadakı səfirliyi qəzeti redaksiyasına etiraz məktubu yollayaraq erməni tərəfinin maraqlarına xidmet edən bu məqalədəki məlumatların yalan və uydurma olduğunu, məqalənin müəllifinin Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü görəndən geldiğini anlaşılmaz olduğunu bildirib.

Nəticədə "Linkiesta" qəzeti Azərbaycanın İtaliyadakı səfiri Məmməd Əhmədzadədən geniş müsahibe alıb və müsahibə 29 iyul tarixində işq üzü görüb. Müsahibəsində Azərbaycan diplomati qəzeti suallarına cavab olaraq, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin kökləri, münaqişənin tarixi, Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzünün nəticələri, qeyd olunan məqalənin hansı səbəblərdən erməni propaqandasına xidmet etdiyi, erməni lobbisinin ölkəmizə qarşı apardığı çirkin kampaniya və bunun tərəfimizdən ifşa olunması, Azərbaycanın multikulturalizm modeli, Azərbaycan-UNESCO əməkdaşlığı, münaqişənin nizamlanmasına dair beynəlxalq hüquqi-normativ baza və münaqişənin həlli ilə bağlı ölkəmizin mövqeyi barədə danışib. Müsahibə ilə aşağıdakı keçidən tanış olmaq mümkündür: <https://www.linkiesta.it/it/article/2019/07/29/azerbaijan-armenia-djulfaunesco/43019/>

Təhsil Nazirliyi: Direktorların işə qəbulu üzrə müsabiqənin imtahan mərhələsi keçiriləcək

Avqustan 2-də dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə işə qəbul üzrə müsabiqənin test imtahanı mərhələsi keçiriləcək. Təhsil Nazirliyindən bildirilər ki, imtahanlar Azərbaycan Texniki Universitetinin idman zalında təşkil olunacaq. Bu mərhələdə elektron əriyəsi qəbul edilmiş 2 mindən çox namızədin iştirakı nəzərdə tutulur.

İmtahan zamanı namızədlərə əmək və təhsil qanunvericiliyi, idarəetmə, məntiq əhatə olunmaqla 60 test tapşırığı təqdim ediləcək. Dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə keçid bali namızədlərin test imtahanında göstərdiyi nəticələr və vakansiyların sayı nəzəre alınmaqla müəyyən ediləcək.

Vətəndaşlar "ASAN Kommunal"ın 20 xidmətindən səyyar formada yararlana biləcəklər

Avqustan 1-dən 31-dək Səyyar "ASAN xidmət" çərçivəsində "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən Xirdalan şəhərində, Maştağa, Bakıxanov, Lökbatan və Mərdəkan qəsəbələrində səyyar formada xidmətlər həyata keçiriləcək. Proses Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən "ASAN Kommunal" mərkəzlerinə vətəndaş axını nəzərə alınaraq gerçekleştirilir. Azərbay-

can Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsində AZERTAC-a bildirilər ki, xüsusilə təribatla hazırlanmış səyyar avtomobilər vasitəsilə birbaşa kütłəvi saygac dəyişikliyi olan ərazilərdə abonentlərə həftənin bütün günləri tam şəkildə "ASAN Kommunal" standartlarına uyğun xidmət göstərilməsi təmin ediləcək.

Vətəndaşlar bu çərçivədə itirilmiş və zədələnmiş smart kartın bərpası, borc və ödəniş barədə arayışlarının verilməsi, abonent məlumatlarında dəyişikliklərin edilməsi, koda düşmüş kartların bərpası, zədələnmiş saygacla bağlı ödənişin qəbulu da daxil olmaqla ümumiyyətde 20 növ xidmətdən yararlana bilərlər.

Ölkə üzrə vəkil qurumlarının sayı 39-dan 73-dək artırılıb

Ölkə üzrə vəkil qurumlarının sayı 39-dan 73-dək artırılıb. Vəkillərin fəaliyyətində elektron texnologiyalardan istifade imkanları genişləndirilir. AZERTAC xəber verir ki, bunu Vəkillər Kollegiyasının sədri Anar Bağırov deyib. A.Bağırov bildirib ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyev tərəfindən qəbul olunmuş tarixi sənəd lər nəticəsində son dövrə Vəkillər Kollegiyası institusional seviyyədə güclənib, ictimaiyyət arasında və beynəlxalq səviyyədə nüfuzlu quruma çevrilib. Bu nüfuzun formalşamasına kollegiyanın BMT, Avropa Şurası, Beynəlxalq Miqarasiya Təşkilati, Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti, Avropa Hüquqşunas Teləbələr Assosiasiyası kimi beynəlxalq təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq münasibətlərinin qurulması, vəkillərin Böyük Britaniyada vəkiliyyə qəbul üzrə müvafiq imtahan vermeklə orada vəkiliyyə qəbul oluna, İngiltərədə və Uelsdə vəkiliyyə fəaliyyəti ile məşğul olma bilərlər üçün Birleşmiş Krallığın Hüquq Cəmiyyəti ilə əlaqələrin yaradılması, genç hüquqşunas tələbələr üçün təqaüd və təcrübə proqramlarının təşkili, 2017-ci ilə müqayisədə ölkədə vəkillərin sayının 83 faizdək artırılması, vəkiliyyə qəbul prosesinin sadələşdirilərək daimi əsaslarla təşkili səbəb olub. Eyni zamanda, ölkəmizdə bir sıra "ASAN xidmət" mərkəzlərində (Masallı, Bərdə, Qəbələ, İmişli) aztəminatlı əhaliyə pulsuz hüquqi yardım xidmətlərinin təşkili, kollegiyanın ictimaiyyətini və mediaya açıqlığının təmin edilməsi, Sumqayıtda ən müasir standartlara cavab verən Regional Vəkil Bürosunun yaradılması, habelə bu yaxınlarda Şəki, Şirvan və Gəncə şəhərlərində analoji regional mərkəzlərin açılacağı və digər görülmüş işlər də bu məsələdə mühüm rol oynayıb.

31 iyul 2019-cu il

Nikol Paşinyan oliqarxların əlində oyuncaya çevrilib

Məxməri inqilab"dan bir il yarım keçəsə də, Ermənistanda əsaslı dəyişiklik baş vermədi. Əlbəttə bunu əsaslaşdırın bir çox obyektiv və subyektiv səbəblər var. Səbəblər dərin və sistemlidir ki, bu qərara gəlməyi şərtləndirir və vəziyyətin dəyişməzliyini müəyyən edir.

Ötən ilin aprelində Ermənistandakı inqilabdan sonra, inqilabin şülləri və bəyanatlarina baxmayaraq, siyasi və iqtisadi sistem de-faktō dəyişmədi. Siyasi proseslərdə vəd olunan iqtisadiyyatın əsası da dəyişməyib. İyirmi ildir ki, Ermənistana iqtisadiyyatının əsasını inhisarçı-oliqarxik bir sistem təşkil edirdi ki, bu da öz növbəsində, geniş mənada, siyasi hakimiyetin və ümumiyyətdə, siyasetin dayağı idи və indi də bu belədir. Ermənistandakı oliqarxiya və siyasi sistemlər bir-birinə qarışır. Belə ki, oliqarxiya siyasi hakimiyetin bərpasını və siyasetin maliyyələşdirilməsini təmin etdiyi kimi, siyasi hakimiyet isə, oliqarxiyanın inhisar-iqtisadi maraqlarına xidmet edir.

Həm də, hər şeydən əvvəl, Ermənistana siyasi sisteminin pozulmasının və təhrif edilməsinin səbəbi, siyasetin tamamilə pula satılması, pulun əsas siyaset olmasına. Bu, hakimiyet və biznesin, siyaset və oliqarxiyanın birləşməsinin neticəsidir. Keçən il Nikol Paşinyan, məhz bunun aradan qaldırılacağı vəd edərək, inqilab həyata keçirdi də, vədində əməl etmedi. Arxada qalan il yarım göstərdi ki, Paşinyan hakimiyet və biznesi bölüşdürmək, oliqarxiya və siyasetin birləşməsini aradan qaldırmaq vədini çox tez unutdu. Buna səbüt odur ki, bu gün Ermənistana iqtisadi sisteminin əsası əvvəlk iki onillikdə fealiyyət göstərən eyni inhisarçı-oliqarxik sistemdir.

Son bir il yarım ərzində, hazırkı hökumət bu vəziyyətin düzəldilməsi, Ermənistanda status-kvonun deyişdirilməsi, iqtisadiyyatın tənzimlənməsi, iqtisadi sahənin liberallaşdırılması və rəqəbat sahəsinə çevrilmesi üçün nəzərəcəpcaq addımlar atmadı. Nəticədə, əvvəlk hökumət oliqarxiyanın asılı olduğu kimi, hazırkı hökumət də əhəmiyyətli dərəcədə asıldır. Bu asılılıq, ilk baxışdan, görünə biləcəyi qədər, sadəcə, bir integrasiya deyil. Bu asılılıq qəçiləməzdir, çünkü oliqarxiya ölkə iqtisadiyyatının hərəkətverici qüvvəsi və dəstəyi hesab edilir.

Ermənistana iqtisadiyyatının quruluşu belədir ki, bir neçə saat ərzində, bir neçə oliqarx birbaşa və ya dolayı texribatla iqtisadi

həyatı iflic edə də bilər. Bu isə, mövcud hakimiyət üçün, nəinki arzuolunmazdır, hətta fəlakət deməkdir. Məhz bu baxımdan, hakimiyətin oliqarxiyadan asılılığı inkareddiməzdir. Çünkü hakimiyət müxtəlif səbəblərdən, iqtisadi həyatı iflic edə biləcek bir sistemlə mübarizə apara bilmir. Neticədə isə, qeyd etdiyimiz kimi, siyasi və iqtisadi sistemdə heç bir dəyişiklik baş vermər və vəziyyət əvvəl olduğu kimi, yenə də eyni şəkildə davam etməkdədir.

Siyasi və iqtisadi sistemin digər komponenti, iqtisadi əsas eyni şəkildə qalır. Yenə də asılılıq oliqarxiyadandır. Çünkü son bir il yarım ərzində, hakimiyət çox ciddi-cəhdə, istəsə də, bunu edə bilmədi. Ermənistana investisiyalar getirən, Ermənistana investisiyalar üçün cəlbəcici edən və iqtisadiyyatın rəqəbatqabiliyyəti olmasını təmin edəcək bir iqtisadi siyaset apara bilmədi. Ümumiyyətə, Nikol Paşinyanın iqtisadi fealiyyətən, çoxsaylı müraciətlərinə baxmayaraq, hakimiyət vətəndaşı iqtisadi həyat subyekti edə bilməz. Vətəndaş onu iqtisadi feallığa çağırın hakimiyətin - Paşinyan hakimiyətinin kriminal-oliqarxiyik sistemin aradan qaldırılması məsələsində heç bir fealiyyət göstərmədiyi, eyni zamanda bu səbəbdən, acınacaqlı haldə yaşıdığını yaxşı başa düşür. Yaxşı başa düşür ki, mövcud hakimiyət bu vəziyyəti düzəldə bileyək gücə və bacarığa malik deyil. Vətəndaş da başa düşür ki, meydənlərdən və nümayişlərdən gətirilib hakimiyət kürsüsünə oturulan Paşinyan özü də bunu dəyişmək iqtidarda deyil.

Ermənistana, neçə deyərlər, ziddiyətlər ölkəsidir. Hərc-mərcliklərin tügən etdiyi, narazılıqların baş alıb getdiyi yerdir. Şahidi olduğumuz kimi, bu gün aksiyaların ardalarası kəsilmir. Etiraz və narazılıqların biri digərini evəz edir. Problemlər işğalçı ölkədə başdan aşır, amma mövcud hakimiyət, həmişə olduğu kimi, hələ də söz verir. Bu gün ermənilər siyasi cəfəngiyat şəraitində yaşayır. Ölkədə demokratiyadan dəm vurular, demokratik quruluşdan danışılır, amma ortada vacib olan, yeni iqtisadiyyat yoxdur. İnkışaf gözə dəymir. Dəyişikliklərdən səhəbtən gələ bilmez. İqtisadi sahədə bir addım belə atılmayıb. Yene də hər bir məqam oliqarxiyanın əlində cəmlənib. Demokratik hökumət deyilən, iradəsiz hakimiyət özünü bu halda olduqca rahat hiss edən oliqarxiya yaxşı basa düber. Daha dəqiq deyək, Nikol Paşinyan özü belə oliqarxların əlində oyuncaya çevrilib. Bu oliqarxların statuslarında heç bir dəyişiklik olmayıb. Onlar yalnız Serj Sarkisyan dövrünün oliqarxlarından Nikol Paşinyan hakimiyətinin oliqarxına çevriliblər.

Inam HACIYEV
P.S. "Məxməri inqilab"dan sonra yeni hökumət bir sira prioritet addımlar və vədlər barədə bəyanatlar verirdi. Ancaq indi bu, nəinki Paşinyan və onun hakimiyəti, ümumiyyətlə hamitəfindən unudulub.

Azərbaycan Respublikası Əlil Təşkilatçı İttifaqı (ƏTİ) "UNIVERSAL Dİ-ZAYN" Əlillilik Adaptasiya Avadanlıqları MMC ilə birgə əməkdaşlıqla Niderland Krallığının Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən maliyyələşdirilən və Qafqaz Tədqiqat və Resurs Mərkəzi - Gürcüstan təşkilatı tərəfindən icra olunan "Vətəndaş Cəmiyyətinə Dəstək Programı" çərçivəsində "Kənd yerlərində əlilliyi olan şəxslərə hüquqi xidmət göstərilməsindən ibaretdir.

Xidmət çərçivəsində Bərdə rayonunun Yenidəkənd (ətraf kəndlər daxil olmaqla), Bacıravan (ətraf kəndlər daxil olmaqla) 10

Kənd yerlərində əlilliyi olan şəxslərə hüquqi xidmət göstəriləcək

Kənddə əlilliyi olan şəxslərlə görüşlər keçirilib. Əsas məqsəd ehtiyaclarının, əsas hüquqi yardımə vacib ehtiyac olan sahələri aydınlaşdırmaqdən ibarət olub. Qeyd olunan ərazi vahidlərində yaşayan 32 nəfər əlilliyi olan şəxslər, onların valideyn və qohumları, səhiyyə işçiləri ilə fokus qrupları təşkil olunmaqla ehtiyaclar öyrənilib. Vəziyyət qiymətləndirildikdən sonra seyyar hüquqi xidmətlərin təşkili nəzərdə tutulur.

Ermənistən bir nömrəli problemi

Ermənistanda 2025-ci ildə depopulasiya gözlənilir, yeni ölüm sayı doğuşu üstələyə biler. SIA xəber verir ki, bu barədə Ermənistana məxsus 1in.am saytında araşdırılmalara istinadən məlumat verilir.

Məlumatda deyilir ki, 2025-ci ilin çox da uzaqda olmadığını və çox yaxın zamana təsdiq etdiyini de nəzərə almaq lazımdır. Həmçinin qeyd olunur ki, Ermənistən öz demografik probleminin ciddiliyini lazımlı qıymətləndirmir. Söyügedən sayt araşdırılmalara istinad edərək vurgulayır ki, yüzlərlə, hətta minlərlə Ermənistən vətəndaşı ölkəni tərk edibse də, problem təkcə mühacirətdə deyil. Problem ondadır ki, doğum faizi tamamilə aşağı düşüb və hətta durmadan da azalmaqdadır. Serj Sarkisyan 2017-ci ildə bəyanat versə də ki, 2040-ci ildə Ermənistən əhalisi 4 milyon olacaq, bu gün bu rəqəm özünü doğruldacağı real görünmür. Çünkü, araşdırılmalara görə hazırda əhalinin sayı 3 milyondan da aşağıdır.

Məxməri inqilabından sonra görüntüsü əlbətdə ki, dəyişdi. Bu demografik deyil, psixoloji aspektidədir.

Cəmiyyət arasında, eləcə də diaspor dairələrində, Ermənistəna dönmək kimi fikirlə or-taya çıxdı. Ancaq demografik problemi həll etmək üçün yalnız umid, arzu, formalaşan fikir kifayət deyil. Ümidişlərin, istəklərin və formalaşan fikirlərin institusional qurulması üçün konkret mexanizmlər lazımdır.

Aydın məsələdir ki, respublikadakı demografik problemi effektiv şəkildə həll etmək üçün buna bütün ermənilərin gündəmində olan bir məsələ kimi baxmaq lazım gəldi. Hal hazırda isə məsələ yalnız elan olunur. Ermənistən baş naziri Nikol Pashinyan ölkə əhalisinin altı milyona çatdırılması və ya iki qat artırılması barədə əsəssiz danişir. Məxməri inqilabının qaynaqları nəzərə alındıqda bu rəqəm inanılmaz və ya çox cəfəngiyat səslənir. Çünkü, işgalçi ölkədə nə iqtisadiyyat, nə siyaset, nə də digər hərhənsi sahə düzgün qurulmayıb. İnkışafdan, ələlxüsus iqtisadi inkişafdan səhərbət belə gedə bilməz. Investisiyaların cəbibi, işgüzar mühitin yaradılması bu halda mümkünzsüzdür. Belə olan şəraitdə isə baş nazirin və ya xuxud digərlərinin əhali sayının artacağı barədə danişdiqləri yersiz və mənasız səslənir.

Inam Hacıyev

İyulun sonuncu günündə bəzi bölgələrdə 41 dərəcə isti olacaq

Azərbaycanda iyulun 31-ne gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZORTAC-a verilən məlumatə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava günəşli olacaq. Cənub küləyi əsəcək, axşam mələyim şimal-qərb küləyi əvəzlənəcək. Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 22-26°, gündüz 31-36° isti, Bakıda gecə 23-25°, gündüz 33-35° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan aşağı - 752 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət gecə 60-70, gündüz 45-55 faiz təşkil edəcək. Abşeron əmərliklərində cənub küləyi əsəcək, axşam mələyim şimal-qərb küləyi ile əvəzlənəcək.

Dəniz suyunun temperaturunun şimal əmərliklərində - Sumqayıt, Novxanı, Pirşağı, Nardaran, Bilgəh, Zügülbadı 24-25°, cənub əmərliklərində - Türkən, Hövşən, Sahil, Şıxda 25-26° isti olacağı gözlənilir.

Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, iyulun 31-də Abşeron yarımadasında gilavər küləyinin üstünlüyü bəzi meteoressas insanlarda diskomfort hissə yarada bilər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında hava yaqmursuz keçəcək. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 18-23°, gündüz 36-41° isti olacaq.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, Daşkəsən, Gədəbəy rayonlarında hava əsasən yaqmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, yağış yağacağı gözlənilir. Dolu düşəcəyi ehtimalı var. Qərb küləyi əsəcək, gündüz ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 14-17°, gündüz 23-28° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Gəncə şəhərində, Qazax, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında hava yaqmursuz keçəcək. Qərb küləyi əsəcək, gündüz ayrı-ayrı yerlərdə arabir sürlənəcək. Havanın temperaturunun gecə 20-25°, gündüz 33-38° isti olacağı bildirilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayılli, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava yaqmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə qışməddəli az yağış yağacağı ehtimalı var. Qərb küləyi əsəcək, gündüz ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 18-23°, gündüz 30-35° isti, dağlarda gecə 12-17°, gündüz 20-25° isti olacağı ehtimal edilir.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir və Şirvan şəhərlərində, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Bileşuvər, Saatlı, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında hava yaqmursuz keçəcək. Qərb küləyi əsəcək, gündüz ayrı-ayrı yerlərdə arabir sürlənəcək. Havanın temperaturunun gecə 20-25°, gündüz 36-41° isti olacağı ehtimalı var. Masallı, Yardımlı, Lerik, Lenkeran, Astara rayonlarında hava yaqmursuz keçəcək. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 21-24°, gündüz 31-36° isti, dağlarda gecə 15-20°, gündüz 25-30° isti olacağı gözlənilir.

Erməni lobbisinin dəmtutanları

Yaxud "Milli Şura"nın simasızları:

Əli Kərimli-Cəmil Həsənli

Vətən, xalq təəssübün-dən məhrum olan və Avropanın müxtəlif ölkələrində məskunlaşan "mühacirlər"in sosial şəbəkələrdə dövlətə, xalqa qarşı əlaqəsizcəsinə "qara piar" kampaniyasını davam etdirməsi, şübhəsiz, anti-Azərbaycan dairələrinin, erməni lobbisinin "ənənəvi layihələrinin növbəti epizodudur.

Hamımız yaxşı bilirik ki, anti-Azərbaycan dairələrinin ölkəmizdə reallaşdırılan yerli və beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər ərefəsində, "sapı özümüzden olan baltaları" tora salaraq, öz çirkin və məkrili oyunlarını alət edərək, respublikamızı hədəfə almaları uzun illərdür ki, "ənənə" halını alıb. Anti-Azərbaycan dairələrinin, erməni lobbisinin və onlarla işbirliyində olan milli satqınları - müxtəlif bəhanelərlə Qərbin ayn-ayrı ölkələrində məskunlaşaraq, ziblixanalarda küllə-nən orduxanların, turalların, məhəmmədlərin, rafayılların, eləcə də, AXCP sədri Ə.Kərimlinin, "Milli Şura"nın rəhbəri C.Həsənlinin və onların tör-töküntüllerinin, "yaldaşlar"nın el arasında deyildiyi kimi, "fısları yatacaq". Bu xəyanətkarlar öz ağalarından aldıqları "yemlərini" nəhəng pitonlar kimi udaraq, bir müddət gizline çəkilərək, onu həzm etməklə məşğıl olacaqlar. Azərbaycan eleyhdarlarının ikrəh doğuran emelləri bütün detalları ilə ortadadır. Onlar Azerbaycanın düşmənləridir. Bəs adını azərbaycanlı qoyaraq, onların deyirmanına su töken Vətən, millet dönləklerinin bu mənəviyyatsız və namərdəməllərinə ne ad vermək olar? Ölkəsinə, millətinə, şər-böhtən, təhqir yağıdır bu satqın "söyüş makinələri" cəmiyyətimizin böyük təpkisi və ictimai qınağına tuş olduqları üçün daha da aqressivləşiblər de-sək, yanılmayıq.

"Milli Şura"nın simasızları...

Siyasəti sağlam təməllərdən uzaqlaşdırıb, çirkli oyunlara alət edən bu Azərbaycan eleyhdarları Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Arif Hacılı, gündə bir sənərə deyisen Gültəkin Hacıbəylə kimilər, "Milli Şura" deyilən simasızlar məkanına topluşaraq, ölkəmizin əleyhinə "qara piar" kampaniyasını daha da genişləndirir. Mayası xəyanətlə, satqınlıqla, pozuculuqla yoğrulmuş bu siyasetbazlar, onların beş-üç nəfər əlaltıları, trolları sosial şəbəkələrdə saxta profilərlə dövlətimizə, dövlətçiliyimizə, ayri-ayn şəxslərə şər-böhtən, təhqir yağıdırmaqla özlərini ifşa etməklə yanaşı, erməni deyirmanına su tökdüklerini və anti-Azərbaycan dairələrin bir nömrəli qulluqunu olduqlarını açıq-əşkar ortaya qoyurlar. Öz şəksi ambisiyalarını milli maraqlardan üstün tutan Ə.Kərimli, C.Həsənli, A.Hacılı kimi siyaset dəlləlləri bütün mənəvi, əlaqə dəyərləri tapdalayaraq, Avropanın müxtəlif ölkələrində məskunlaşmış, məhdud siyasi təfəkkür, dar dünyagörüşü, ölkəmizdə və dünyada baş verən icti-

mai-siyasi prosesləri düzgün təhlil edə bilməyen bəzi kəmsavad gəncləri tora salaraq, öz məkrili məqsədlərinə alət etməkdən belə çekinmirlər.

Mənəvi-psixoloji burulğanlar girdabında çırpinan bu üzənəraq-ların ölkəmizin əleyhinə apardıqları çirkin təbliğat xalq-iqtidar birliyinin sarsılmaz qayasına çırılıraq darmadağın olur. Cəmiyyətimiz belə düşən qüvvələrin, antimilli ünsürlərin, Vətən əlaqəsini itirən-lərin məkrili niyyətlərinə, oynadıqları oyunun hər detalına, mexanikasına yaxşı bələd olduğundan, onların bütün məkrili planlarının pozulmasına böyük dəstək verib.

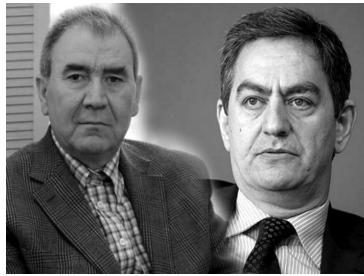
Min sifətin nümunəsi - Cəmil Həsənli

Bu yerde yaxşı deyib atalarımız: "Yaşlı, saçı ağ olmaq - ağsaqqal olmaq deyil". Əli Kərimliyi ipini verən və diktəsi altında idarə olunan Cəmil Həsənli, həmişə ol-duğu kimi, yənə də qoca vaxtında nala-mixa vurur. Və öz siyasi hemkarları tərəfindən dəfələrlə satqın adlandırılın C.Həsənli köhnə ampliasında qalaraq, "bizdən olmayan bizə düşməndir" kimi ənənəvi bolşevik təfəkkürü ilə yənə də seckide iştirak edən həmkarlarını və ölkə mətbuatını "satqın" adlandırır. Onun mənətiqiyətə satqın olmayan yalnız özü - Əli Kərimli, bir də vaxtı ilə çıxan "Azadlıq" qəzetiyi. Ancaq bu yerde C.Həsənliye xatir-latmaq istərdik ki, bir zamanlar in-di bəyənmədiyi həkimiyətin şəhəne teriflər yağıdırırdı. Yəni 2010-cu ildə parlament seckilərində kürsün-nü qorumaq üçün canfəsanlıq edirdi. İndi qoca yaşında utanmadan, yənə də ağlına gələni danışır.

Hafız Hacıyev: "Bu adam düzəlməyəcək. Qırxında öyrənən, gorunda çalar, Cəmil Həsənli heç vaxt çalmayacaq"

Müsəvir Müsavat Partiyasının sədri Hafız Hacıyev bildirib ki, bu adam düzəlməyəcək: "Qırxında öyrənən, gorunda çalar. Bir də taylitayını tapar. Cəmil Həsənli də nə bundan sonra düzələndir, nə satqınlığından el çəkən. Niye də əl çəksin? Satqınlıq simvolu olan Ə.Kərimlinin yanında olan satqın olacaq da.

Bu düşüncə ilə ölkə rəhbəri olmaq iddiasına düşməndü. Satqınlıq C.Həsənlinin həmişə peşəsi olub. Bu adam bu yaşına qədər bir neçə partiya deyisib. 1993-cü ildə Cəmil Həsənli AMİP-də olub. Prezident Aparatında vezifəye təyin edildiyine görə, AMİP-ə de xəyanət edib. Daha sonra Ə.Kərimlinin "Yurd"unda yer alıb. Ə.Kərimlinin Milli Məclisi boykot qərarına isə əhəmiyyət verməyən C.Həsənli 2010-cu il seckilərində gedib oturdu parlamentdə. Bundan sonra Ə.Kərimli onu partiyadan qovdu. Qovulmadan sonra kitablar nəşr etməyə başladı. Həmin kitablarında "İlham Əliyevin liderliyilə Azə-

baycan Qafqazın lider dövlətinə cevrilib" yazılırdı. C.Həsənli ele bir adamdır ki, istənilən vaxt Ə.Kərimlini də ayaqları altına atıb, öz məraqlarını qoruyar.

Bəli, bu, o C.Həsənlidir ki, 9 illik sədr müavinliyi etdiyi partiyası bir mandata "satdı" və istəfa verdi. Vaxtılı hakimiyətə olmazın ittihamları irəli sürən C.Həsənli kürsünün istiliyində eriyərek, muma döndü. İstədi ki, yənə də 5 il bu kürsüdə qalsın. Amma başa saldılar ki, ay bədbəxt, qalxməq istəmədiyin kürsü səni yalnız 5 il daşıya bilər. Nəticədə, mandatını itirən Həsənli yeniden keçmişinin yanına qayıtdı və 2013-cü il, prezident seckilərində prezident olmaq sevdasılı Ə.Kərimlinin "xaç atlığı" qazana bildi. Bəli, C.Həsənlinin satqınlıq yolu 2015-ci il 1 noyabr parlament seckilərinə gəlib çıxdı və yənə də satqınlıq yolunun yolcusu olduğunu bir dənə göstərməyə başladı. Ünə də eyni böhtənlər çox uzun oldu... Ancaq bu faktların bəziləri bəlli olsa da, geniş ictimai rəy onlardan xəbərsiz olub və bu faktları bir dənə açıqlamaqla ölkənin oxucu kütlesi kimin kim olduğunu öyrənir və öyrənməkdədir. Yaxşı olardı ki, C.Həsənli, heç olmasa, bu qoca vaxtında ar edib, əlinə qələm almasın. Ancaq bunu ondan gözləməyə dəyməz. Çünkü onun kimliyini 20 illik zaman kifayət qədər gösterib. Bir də qozbeli qəbir də düzəltməz. Ancaq bu gün hər kəs bilir ki, C.Həsənli Ə.Kərimlinin danışan dili rolunda çıxış etdiyi kimi, həm də sifetsiz adamdır. Düşünəceksiniz ki, sifetsiz adam olar? Olar! Sifeti olan adam deyilən bu qədər tüpürcəli sözləri götürə bilməz, ölüb yere girər. Ancaq burada sehv etdim. Məgər torpaq onları qəbul edir ki, yere də girelər?! Bu yanında utanmadan, onu bu günə salan o "sifetsiz" Ə.Kərimli salıb. Ancaq yaşlı olub, başı ağarmaq "ağsaqqal "olmaq deyil, elə hörmətdən salıb ki, heç qara-saqqal da deyil.

Göründüyü kimi, bütün bunlar isə, bir dənə sübut edir ki, lazımsız, sifetsiz adamların toplaşlığı "Milli Şura"da olanlar, o cümlədən, Ə.Kərimli, C.Həsənli kimilər nökrəçilik etdikləri erməni lobbisinin xoşuna gəlməkdən ötrü, hətta daha böyük milli xəyanətlərde bulunmağa hazır olduğunu göstərə bilerlər. Təki qrant əldə etsinlər.

Fransız psixoloq Julyer iddia edirki, insanlarda satqınlıq və xəyanət simptomları bir dəfə formalışsə, bu, sistemli şəkildə davamlı olur və etraf mühitdə ikrəh yaranır. Bu mənətiqə yanaşsaq, aydın olur ki, bu gün Ə.Kərimli də, C.Həsənli də illərdir ki, eyni mühitdə zaman-zaman bir-birilərinə xəyanət ediblər və demək olar ki, artıq bir periodlik yaranıb və bu, sağalmaz xəstilikdir.

R.HÜSEYNOVA

Layiq olmadıqları iddialarla yaşayan səviyyəsizlər

Marginallaşmış xəyanətkar Əli Kərimlinin "liderlik" iddiası

Əbəs deyil ki, 25 ildən çoxdur dəyişməyən eyni simalar, eyni şüərlər, eyni populist və mənasız çağırışlar, əsəssiz ittihamlar, yalan vədlər, çıxışçıların qulaqyorucu sətembrləri. Dəyişən heç nə yoxdur, radikalər öz yerlərində addımlamağa, daha dəqiqi isə, bir addım irəli getdiklərini sanar-kən, iki addım geri-yə getməkdə davam edirlər. Bu reallıq, 100 minlərə sağlam düşüncəli ictimai rəyin onları qəbul etməməsi ilə bağlı və birbaşa əlaqəsi olan danılmaz sü-butudur.

Lakin maraqlı məqamlardan biri budur ki, daim öz "uğurlu fəaliyyətlərini" sünileşdirək şüşəndən, möglubiyyətlərini yeni "titillər" dəvəsi ile oyunbazlıq etmək vərlilərini nümayiş etdirmək istəsələr də, mitinqlərə el atırlar. Lakin bu da onlara heç bir müsbət nəsə vermir. Çünkü cəmiyyət, artıq onların kim olduğunu və 2003-cü ildən birdəfəlik arxivə atıldıqları mitinqdə iştirak etməməklə, bir dənə sübut ediblər. Lakin bu bədbəxtlər hələ də revanşız ab-havası ilə dağıdılcılıq və sabitliyin pozulması yolu ilə hakimiyəti zəbt etmək niyyətindən el çəkməyərək, el zənn edirlər ki, nəyəse nail olacaqlar. Əlbətə ki, bütün bunlar onların siyasetləri deyil, sadəcə, siyasetdən suisitidə cəhdleri və düşüncə seviyələrinin ondan o yana gedə bilməmələrinin sübutudur.

Əli Kərimli dəfələrlə müxalifət funksionerlərini, öz məqsədləri üçün istifadə edərək, işlənmiş salfat kimi kənara atıb

Yeri gəlmışkən, yanvarın 19-da mitinqdən sonra, 20-də isə Şəhidlər Xiyabanında radikal müxalifət və onun başçılarının simasızlığı, başpozuqluğu bir dənə aydın şəkildə özünü bürüze verdi. Bu, bütövlükdə, onu göstərdi ki, həmin ünsürlər normal, sivil qaydada tədbir keçirmək, ictimaiyyətə öz fikirlərini və ideyalarını çatdırmaq qəbiliyyətində deyillər. Çünkü bayada, qeyd edildiyi kimi, belələri hələ də 1990-ci illərin qaragürührülüq ab-havası ilə yaşıyırlar.

Ümumiyyətə, bu gün Ə.Kərimli kimi marginallaşmış, milli maraqları tapdaq altına atan, xəyanətkar, simasız şəxslərin siyasetçi obrazına girib, meydana çıxb, özlərini müxalifətin lideri adlandırmış, bütövlükdə, cəmiyyətimiz üçün qəbul edilməz, müxalifət, digər müxalif partiyaların rəhbərləri üçün isə aşağılayıcı faktordur. Belə olan vəziyyətdə, həm de belə bir sual yaranır: Gərəsən, Ə.Kərimlinin mitinqdə beyan etdiyi "liderlik" iddialarına digər müxalifət partiyaları rəhbərlərinin və funksionerlərinin münasibəti necədir?

Rəsul Quliyev: "10 nəfərdən biri, özünü "ana müxalifət" adlandırsa, görünür, onlar axmaq olaraq qalacaqlar"

Eks-spiker Rəsul Quliyev müxalifet düssərgesindəki vəziyyəti şərh edərkən, bildirib ki, bu, çox gülməli və dilektantların istinad etdiyi nəzəriyyədir: "Müxalifət xalqı ayağa qaldırmaq şansına malik deyilsə, hansı "ana müxalifət" və yaxud da, "əsl müxalifət" dən danışmaq olar? Bu "badbaxtlar" anlamırlar ki, bu gün hər hansı partiya sədri öz etrafında 5-10 nəfərin o biri partiya sədrindən artıq olmasından qurralanmamalıdır. Çünkü her şey bir kənara, heç olmasa, uğursuluqlardan nəticə çıxarmalıdır. Ancaq atalar demişkən, "utam-san, oynamaga ne var ki?"

Sərdar Cəlaloğlu: "Azərbaycanda "ana müxalifət" küçə müxalifəti səviyyəsindədir"

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu sözügedən məsələyə aydınlaşdırıb, bəzən səbəblərə görə, "ana müxalifət" termininin, artıq gündəməndə çıxdığını söyleyib: "Ana müxalifət" adına iddialı olanlar güclü olmalıdır, xalq tərəfindən dəsteklenməlidir. Müxalifet düssərgesində sürünenlər var. Bu gün müxalifet düssərgesində xalqın problemlərini təkcə öz çıynıne götürəcək nə ele bir partiya var, nə də "ana müxalifət" deyilən anlaysı. Azərbaycan reallığında "ana müxalifət" bu güne qədər küçə müxalifəti səviyyəsində qalır. Belə olan müxalifet düssərgesində olan partiyalar hansı əsasla "əsl müxalifət" iddiyasına düşürlər? Yaxşı olar ki, oturduqları yerde oturub, şükür etsinlər".

Sahib Kərimli: "Əli Kərimli, İsa Qəmbər və Arif Hacılı kimilər siyasetdən birdəfəlik getməlidirlər"

AXCP sədri Ə.Kərimlinin سابق müsəviri Sahib Kərimlinin "facebook" profilində ənənəvi müxalifət liderləri siyasetdən getməyə çağırıb. "Başda Ə.Kərimli olmaqla, xalq hərəkatından doğulan partiyaların iddialı müxalifət liderləri siyasi postlarından getməlidirlər. Bir dənə saxtakarın və satqının "liderlik" iddiası axmaqlıqdır. Bir dənə səyyələ, satqınlıqla rehbərlik etdiyiniz partiyada, sədr kimi qəbul edilmədiyi halda, utanmadan hansı "əsl müxalifət" uğrunda çəkişsiz? Axmaqlı etməyin, tərk edin siyaset meydانını."

Rəfiqə HÜSEYNOVA

31 iyul 2019-cu il

TƏRS BAXIŞ

Əli Kərimliyə qarşı növbəti ittihamlar

130 nəfər cəbhəçi AXCP sədrinin
siyasetini rədd edib!

Bu, bir faktdır ki, özlərini "ana müxalif" kimi zorla ictimai rəya sırima qəhd göstərən AXCP və Müsavat partiyaları tutduqları radikallıq, dağdiciliq və xəyanətkar mövqelərindən geri çəkilmədikcə, zaman-zaman öz tərəfdarlarını da itirirlər.

Məsələn, Müsavatın sonuncu dəfə keçirildiyi saxta qurultayının ardınca baş veren istefaları, həmçinin, AXCP-nin de qurultayından sonra Ə.Kərimlinin yenidən sədr seçilərək, partiyadaxili opponentlərinə qarşı başlatdığı hücumlarından sonra canlarını partiaya xidmətdə qoyan bir çox tanınmış müsavatçılar və axecepeçilər, hətta temsil olunduları təşkilatlarda vəzifətətsalar belə, kütłəvi şəkildə istefalara getdilər.

Bu arada, Müsavatın sabiq başşanı İsa Qemberin müşaviri olmuş Yegane Hacıyevanın və s. müsavatçı səlahiyyətlərin bəyanatları da, qeyd olunanları ehtiva edir. Misal üçün, Y.Hacıyeva bəyanatında siyasi hadisələri analiz etdiyi və bir məqamda obyektivliyi partiya maraqları naminə görməmək seçimi ile üz-üzə qaldığını bildirmişdi. O, partiya rəhbərliyini öz maraqları naminə, ölkənin və xalqın maraqlarını tapdaladıqlarını iddia etmişdi. Söyügedən qalmaqallı bəyanatı bir daha xatırlayaq: "Azərbaycan cəmiyyətinin maraqları partiya maraqlarından da-ha üstün və faydalıdır".

Belə bir situasiya, AXCP sədri Ə.Kərimli partiyası daxilində də baş verdi. Bu istefaları hər vəchle gizlətməye çalışan Ə.Kərimliyə qarşı 130 nəfər sosial şəbəkələrdə açıq-aydın etirazını bildiriblər: "AXCP sədri Ə.Kərimlini nə sədr, ne siyasetçi kimi, ne də siyasetini qəbul edir. Diktatordan, satılandan, satandan və xəyanətkardan "İlder" ola bilməz. Həmçinin, bildiriblər ki, Ə.Kərimli istefa verənləri partiya sıralarının artması kimi qələmə verib. Bu, sadəcə, ağılsızlıqdır".

Kərimli-Həsənlinin ört-basdır siyaseti

Elə bu açıqlama sosial şəbəkələrdə yayılmış Ə.Kərimli və onun ipli kukası "Milli Şura"nın sədri Cəmil Həsənli dərhal baş vermiş istefa məsələsini arxa planda saxlamaq üçün sosial şəbəkələrdə yazılır veriblər. O da, sər deyil ki, AXCP-dən qopmaların əsas səbəbləri Ə.Kərimlinin sırvı

üzvlərlə yanaşı, fəallara eti-nasız yanaşması, onların təklif və tələblərini qulaqardına vurması və s. bu kimi məsələlərdir. Belə olanda, AXCP sıralarında qruplaşmalar yaranır və onlar etirazçı, yaxud qiyamçı kimi tanınmağa başlayırlar.

Neticədə, Ə.Kərimli, ya onların özlərinin istefə ərizələrini imzalayırlar, ya da özü qiyamçıları partiyadan qovaraq, ona mane olan bəyərləri aşırıma qəhdler göstərir. Ancaq belə bir halin partiyada uzun müddət davam edəcəyini düşünmək olmaz. Gec, ya da tez, onus da, ondan narazı olan cəbhəçilərin Kərimlini sədrlik postundan devirə bilmək imkanını eldə edəcəklər. Çünkü həmin qüvvələr AXCP liderinin uğur qazanacağına olan inamlarını itiriblər və açıq şəkildə beyan ediblər ki, Ə.Kərimli, bilavasitə Elçibeyin Xalq Cəbhəsi ideologiyasına, illərdi ki, xəyanət edir: "Kərimlinin Elçibeyin portreti altında oturub, vaxtılı "İlderim" dediyi şəxse qarşı ifrat xəyanətləri, bu gün də AXCP-çilər arasında danışılmaqdadır".

Əli Kərimli trollarının muzdlarını mənimsəyir və kəsir

Daha bir amil isə, Ə.Kərimlinin eldə elədiyi maddi gəlirləri partiyadaşları ilə bölüşməməsi, vəsaitləri yalnız özüne və ailəsinə xərcləməsidir. Hətta AXCP sədrinin sosial şəbəkədəki trollarının son vaxtlar passivleşməsi də, belə deməyə zəmin yaradır ki, artıq onlar üçün ayrılmış məbleğlər azalıb, onların vaxtı-vaxtında heftəlik muzdları ödənilmir. Habelə, Kərimli çalışır ki, törətdiyi her bir qanunsuz əməllərinə görə, həbs olunanların sayı çoxalsın və o da, bu məsələdən öz siyasi və şəxsi maraqları üçün istifadə edib, dənənək gəlirlər eldə etsin. Hənsi ki, biz dəfələrə, onu da qeyd etmişik ki, AXCP sədri partiyasının fəalları həbs olunarkən, yalnız ilk günlər onların həbsləri ətrafında manipulyasiyalar edir, sonradan isə həbsə düşənlər, sadəcə, unudulurlar. Bunu ona xatırladanlar isə, derhal "satqın" və "xəyanətkar" adlandırlaraq, AXCP sıralarından çıxarırlar. Beləliklə, cidanı çıvalda gizlədə bilməyən Ə.Kərimli, son anda daxildə baş verən qarşılurma və savaşları ictimai rəyden gizlədə bilmir. Necə deyərlər, fakt hər zaman fakt olaraq qalır və istəfa faktları da bu sırada öz yərini tutub.

Rövşən RƏSULOV

Qubada brilliant 163 min manata satmaq istəyən dəstə üzvləri saxlanılıb

Quba Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları rayon ərazisində brilliant daş-qası satmaq istəyən dəstə üzvlərini saxlayıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin Quba regional qrupundan AZERTAC-in bölgə müxbirinə verilən məlumatata görə, külli miqdarda dəyəri olan iki ədəd brilliant daş-qası rayon ərazisində satmaq istəyən beş nəfərdən ibarət dəstə üzvləri "işbaşında" saxlanılıblar.

Araşdırmaclar onların Quba rayon sakinləri, 62 yaşlı Əkbər Rzayev və 63 yaşlı İkram Pirimov, Bakı şəhər sakini 58 yaşlı Güllü Nazirova, əvvəller məhkum olmuş Bakı şəhər sakinləri, 58 yaşlı Azad Rəşidov və 42 yaşlı Emil Canayev olduqları məlum olub. İlkən dindirilmə zamanı həmin şəxslər töretdikleri cinayət eməlini etiraf edərək, iki edəd 5 və 7 karatlıq brilliant daş-qası 163 min manat məqabılində Qubada satmaq istədiklərini bildiriblər. Faktla bağlı Quba RPŞ-də cinayət işi açılıb.

Antimilli ünsürlərin və onların xarici havadarlarının siyasi hoqqabazlıqları

Yaxud erməni riyakarlığına mübtəla olanlar ugursuzluğa məhkumdur

Bu gün güclü Azərbaycan dövləti dinamik inkişaf edir və həyata keçirdiyi siyasetlə beynəlxalq müstəvidə nüfuzunu daha da artırır. Bu isə, ölkəmizin inkişafını istəməyən bəzi xarici dairələri narahat edir. Bu yerde böyük satirik şairimiz Mirzə Ələkbər Sabirin "Daş qəlbli bu insanları neylərdin, İlahi" şeiri yadına düşdü.

Ancaq sonradan fikirləşdim ki, bu insanlar daş qəlbli yox, alçaq, əxlaqsız və mənəviyyatsızlardır. Sabir rəhmətlik belə satqınları, xalqına, dövlətinə xəyanətkarlıq edib, özlərini satmaqla satılmayı bacaranlara başqa cür deyərdi: Lənət olsun, alçaqlıq bataqlığında eşlənənlərə, lənət olsun, erməni üfünəti verənlərə! Avropada "siyasi mühabicir" adı ilə qrantlara satılanlar bilməlidirlər ki, heç vaxt çirkin niyyətlərinə çata bilməyəcəksiniz. Çünkü Azərbaycan güclü dövlətdir Və ölkəmizdə sarsılmaz xalq-iqtidar birliyi mövcuddur.

Məhz bunun nəticəsidir ki, bu vaxta qədər Azərbaycanda keçirilən her bir beynəlxalq tədbirlərin uğurla başa çatdırılması, heç də təsadüf sayila bilməz.

Elsən Musayev: "Leyla Yunus kimilər Azərbaycanın deyil, Ermənistən uğurlarına seviniblər"

Millet vəkili Elşən Musayev Leyla Yunusun həyəsiyin son həddində olduğunu bildirib: "Həyəsiyin həddinə bax ki, belə bir əxlaqsız Azərbaycanı cəbhə dövründə yeyib-talayıb, bu gün isə böhtən yağıdır. Cinnat bataqlığında eşlənən L.Yunus, sən o Leyla Yunus deyilsən ki, hər zaman Azərbaycana qarşı satqınla məşğul olmusun?" Millet vəkili Elşən Musayev bildirib ki, L.Yunus kimilər Azərbaycanın deyil, Ermənistən uğurlarına seviniblər: "L.Yunus tək deyil,

"Xarici və daxili bədxahalarımız unutmasınlar ki, heç bir qüvvə ölkəmizi öz düzgün yolundan sapdırı bilməz"

Millet vəkili Elman Nəsirov demişdir ki, Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilməyen xarici və daxili bədxahalarımız unutmasınlar ki, heç bir qüvvə ölkəmizi öz düzgün yolundan sapdırı bilməz: "Taleyimiz öz əlimizdədir. Ölkəmizdə mövcud xalq-hakimiyət birliyi sarsılmazdır. Xalq Prezident İlham Əliyevi, birmənali olaraq, destekləyir. Prezident də hər hansı beynəlxalq siyasi dairələrin diktəsi ilə deyil, məhz Azərbaycan xalqının milli mənafeyindən irəli gələn müstəqil siyaset həyata keçirir. Bu, xalq-hakimiyət birliyini güclü edən həllədici amildir. Eyni zamanda, bu, monolitliyin xarici bədxahalarımızın və "sapi özümüzdən olan baltalar"ın hədəfinə çevriləsini şərtləndirən mühüm sebəbdür. Qoy antimilli ünsürlər və onların xarici havadarları unutmasınlar ki, onların siyasi hoqqabazlıqları, həmişə olduğu kimi, bu dəfə də ugursuzluğa məhkumdur".

Xainlərə güzəşət olmamalıdır

Bəlkə də belə sərt deyilən söz kimlərdən qıcıq yaratsın. Amma satqın, Vətən xainləri və ermənipərestlərə heç vaxt güzəşət olmamalıdır. Və bu satqınlar bilməlidirlər ki, bunu el tələb edir və elin qınağı da yaman olur!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Paytaxtda narkotik vasitələr satan şəxslər polisin keçirdiyi eməliyyat nəticəsində saxlanılıb

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə idarəsinin əməkdaşları üzerinde qanunsuz silah-sursat gəzdiren və narkotik vasitələrin dövriyyəsi ilə məşğül olan şəxslərə qarşı bir neçə uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçiriblər. DİN-in mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildiriblər ki, daxil olan məlumat əsasında Yasamal rayon sahəsi Firuz Kərimov Baş İdarətinin əməkdaşları tərafından saxlanılıb. Onun idarə etdiyi "VAZ 2121" markalı avtomobilin yük yerinə baxış zamanı "Kalaşnikov" tipli avtomat silah, həmin silah mexsus dəraq və 30 patron aşkarlanaraq götürülüb. Saxlanılan şəxs ifadəsində silah-sursatın ona mexsus olduğunu etiraf edib.

Baş İdarə əməkdaşlarının keçirdikləri növbəti əməliyyat tədbiri nəticəsində isə paytaxt sakini, əvvəller məhkum olmuş Vüqar Əliyev saxlanılıb. Onun Abşeron rayonu, Quşçuluq massivində yerləşən evinə baxış zamanı istintaqa məlum olmayan mənbədən satış məqsədilə əldə etdiyi 980 qram heroin və elektron tərəzi aşkarlanaraq götürülüb. Araşdırma zamanı onun Bakı şəhəri və Abşeron rayonunda narkotik vasitələrin satışı ilə məşğül olduğu müyyən edilib.

Baş İdarə əməkdaşlarının narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması istiqamətində həyata keçirdikləri daha bir əməliyyat zamanı isə Bileşuvər rayon sakini Qadir Qarayev paytaxt ərazisində tutulub. Onun idarə etdiyi "QAZ 2411" markalı avtomobilə baxış zamanı bir kiloqramdan artıq heroin aşkar edilərək götürülüb. Saxlanılan şəxs heroini yaşadığı rayondan istintaqa məlum olmayan mənbədən əldə etdiyi və satmaq məqsədilə Bakıya gətirən zaman polislər tərəfindən saxlanıldılığını vurğulayıb. Hər üç faktla bağlı Baş İdarədə cinayət işləri başlanılıb. Saxlanılan şəxslərin her biri bərəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkən tedbirleri seçilib.

İnsan hüquqlarının müdafiə mexanizmi

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 12-ci maddəsində göstərilir ki, "İnsan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarının, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi dövlətin ali məqsədidir".

Həmin maddənin ikinci hissəsinə görə "Bu konstitusiyada sadalanan insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqları Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun tətbiq edilir".

İnsan Hüquqlarına dair Ümumi Bəyannamənin qəbulu, sonrakı dövrə dövlətlər üzərinə öhdəlik qoyan və insan hüquq və azadlıqlarının təminatına yönələn dövlətlərarası universal və regional razılışmalar və bu razılışmaların nəzarət mexanizmlərinin yaradılması insan hüquqlarının təmin olunması məsələsini dövlətin daxili işi çərçivələrindən çıxardı.

Ötən əsrin 50-ci illərində başlayaraq, insan hüquq və azadlıqlarının beynəlxalq hüquqi mexanizmləri təşəkkül tapmağa başladı. Hazırda həm universal, həm də regional səviyyədə insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunmasının mürkəbbə, çoxplanlı və çoxşaxəli mexanizmləri yaranmışdır və fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Respublikası müstəqillik əldə etdikdən sonra insan hüquq və azadlıqlarına dair əsas universal və regional razılışmalarla tərəfdar çıxmış və bu razılışmaların nezarət mexanizmləri ilə six əməkdaşlıq edir.

Azərbaycan Respublikası BMT-nin üvvü olaraq, insan hüquq və azadlıqlarına dair əsas universal beynəlxalq müqavilələrə tərəfdar çıxmışla yanaşı, həmçinin, insan hüquq və azadlıqlarına dair Ümumavropa müqavilələrinin də əksəriyyətine tərəfdar çıxmışdır. Hazırda Azərbaycan Dövləti insan hüquq və azadlıqlarına həm beynəlxalq, həm də ölkədaxili mexanizmlərlə təminat verir. Yuxarıda göstərilədiyi kimi, insan hüquqlarının beynəlxalq-hüquqi müdafiəsi də, öz növbəsində, universal və regional çərçivələrdə həyata keçirilir. Azərbaycan Respublikasının yerləşdiyi coğrafi və siyasi məkan Avropaya aid olduğu üçün dövlətimiz Avropa mexanizmlərinə tam tərəfdar çıxmışdır. İnsan hüquqlarının təmin olunmasının Avropa mexanizmləri isə, bu gün dünyada ən effektif mexanizm hesab olunur.

İnsan hüquqlarının müdafiəsinin beynəlxalq mexanizmlərinin mövcudmasına baxmayaq, bu hüquqların təminatı, ilk növbədə, ölkədaxili və milli qayda-qanuna nizamlanmalıdır. Əslinde, hər bir ölkənin tərəfdar çıxığı beynəlxalq normaların tətbiqi də, ilk növbədə, ölkə daxilində yaradılan mexanizmlər vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Azərbaycan Dövlətinin Konstitusiya öhdəliyi də her bir şəxsin hüquq və azadlıqlarına təminat öhdəliyindən ibarətdir.

İnsan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması üçün, ilk növbədə, dövlət tərəfindən həmin hüquq və azadlıqlar tanınmalıdır. Bunun üçün hüquqi əsaslar və bu hüquqi əsasları tətbiq edən mexanizmlərin yaradılması zəruridır.

Azərbaycan Respublikası 12 noyabr 1995-ci ildə qəbul etdiyi Konstitusiya ilə insan hüquq və azadlıqlarına dair beynəlxalq aləmdə və hamiliqlə qəbul olunmuş prinsiplərin hamısını tanımış və qəbul etmişdir.

Konstitusiya ilə qəbul olunmuş insan hüquq və azadlıqlarına dair müddəaların hamısı bir-başa hüquqi qüvvəyə malikdir. Bu müddəaların təmin olunması üçün ilk dəfə qanunvericilik bazası yaradılmış və bu qanunların tətbiqi mexanizmləri formalasdırılmışdır.

Bu, ilk növbədə, məhkəmə sistemidir. Məhkəmələr insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunmasında əsas mexanizmlərdən olsa da, digər mexanizmlərin də effektiv fəaliyyəti təmin olunmalıdır. Bu baxımdan, ölkədə insan hüquqlarının müdafiəsinin məhkəmə mexanizmləri ilə yanaşı, məhkəmədən kənar mexanizmlər, o cümlədən, İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil (ombudsman) Təsisatı yaradılmış, həmçinin, inzibati mexanizmlər formalasdırılmışdır. İnsan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində ölkə daxilində yaradılan mexanizmlərin effektiv fəaliyyəti üçün, ilk növbədə, bu təsisatların:

- Müstəqilliyi;
- Müvafiq səlahiyyətə və yurisdiksiyaya malik olması;
- Hər kəs üçün əlcətan olması;
- Əməkdaşlıq etməsi;
- Operativ effektivlik;
- Hesabatlılıq zəruridir.

Təqdim edilən vəsaitdə Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi məqsədi ilə yaradılmış ölkədaxili mexanizmlərə dair məlumatlar.

Vətəndaş fəallığı və yüksək vətəndaşlıq mövqeyi nümunə kimi baxdıığımız bir çox cəmiyyətlerin inkişafının əsas mənbəyi dir.

Müasir Qərb dünyasının inkişafının kökündə duran əsas faktorlardan biri kimi, məhz vətəndaşların öz maraq və ehtiyaclarını sərbəst ifade etməsi, problemlərin açıq şəkildə müzakirəsini aparması və onun həllinə öz gücü daxilində səy göstərməsi da-

yanır. Böyük fransız mütəfəkkiri Aleksis de Tokvilin hələ öz dövründə Amerika həyatının demokratikliyinə həsr etdiyi "Amerikada Demokratiya" (1835) əsərində bu ölkədə vətəndaş iştirakçılığını böyük coşqu ilə təsvir edirdi: "Amerika torpağına qədəm bəsar-basmaz, özünü hansısa mərəkənin ortasında görəcəksiniz - hər tərəfdən anlaşılmaz sədalar qopur, siz eyni vaxtda çoxlu səslər eşidirsiniz və hər bir səs hansısa ictimai problemdən danışır.

Otrafinizdə hər şey hərəkətdədir - burada məhəllə sakinləri kilsə tikməyi, yoxsa tikməməyi müzakirə etmək üçün yiğişiblər, orada hakimiyət organlarına nümayəndə seçkisi gedir, ondan o yana hansısa dairənin deputatları şəhərə

tələsirlər ki, yerli əhəmiyyətə malik bəzi təkmilləşmələrlə bağlı qərar qəbul etsinlər, daha haradəsə yergazanlar öz işlərini buraxıb yol, yaxud məktəb tikintisinin planını müzakirə etməyə gedirlər. Bir dəstə vətəndaş yegane bir məqsədə - hökumətin fəaliyyətindən narazı olduğunu bildirmək üçün toplaşıb, bu zaman aralıdakı başqa bir dəstə bütün vəzifeli şəxsləri millət ataları elan edir. Daha bir dəstə isə, belə hesab edir ki, dövlətin bütün bələlərinin əsas mənbəyi əyyaşlıqdır və oradaca təntənəli surətdə öhdəlik götürür ki, bundan sonra hamı üçün ayıqlıq nümunəsi olacaqlar. Hamı yorulmaq bilmədən ölkənin rifahi naminə çalışır. Dörd bir tərəfdə hökm süren canfəşanlığa heyət edirsən. Deyəsən, amerikalıların yeganə həzz alıqları iş hökumətin fəaliyyətində iştirak etmək və onun hər bir addımını müzakirə etmək dən ibarətdir.

Xüsusiələ, Qərb dövlətlərində vətəndaşlar könüllü surətdə ictimai işlərdə fəal iştirak etməyi özlərinə vətəndaşlıq borcu bilir, cəmiyyətin inkişafına töhfə verir. Məhz ictimai şüurun inkişaf etdiyi cəmiyyətlərdə dövlətlər vətəndaşların könüllü fəaliyyətindən böyük məbleğdə maliyyə resurslarına qənaət etməklə, bu resursları cəmiyyətin daha vacib problemlərinin həllinə yönəltmək fürsəti qazanırlar. Əsas iş vaxtından sonra, istirahət günlərində, təqaüd dövründə insanlar könüllü surətdə, öz bacarıq və isteklərinə uyğun olaraq, müxtəlif səpəkli problemlərin həllinə öz xidmətlərini mənəvi borc kimi duyar, təklif edirlər.

Bir çox ölkələrdə könüllülük insanların həyatının əsas elementini təşkil edir. O, cəmiyyətin inkişafında, milli və yerli səviyyəli problemlərin həllində mühüm rol oynayır. İqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrdə könüllülük ictimai həyatın bütün sferalarına fəal surətdə nüfuz edib. ABŞ-də 500 yerli könüllü mərkəzləri fə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

liyət göstərir. Bu mərkəzlərin əsas vəzifəsi xeyriyyə təşkilatlarında və dövlət organlarında çalışmaq üçün könüllülər tapmaqdan ibarətdir. Könüllülük işi əhəmiyyətli iqtisadi şəmərəye malikdir. Belə ki, 2001-ci ildə 83,9 milyon ABŞ vətəndaşı (yaşlı əhalinin 44 faizi), əvəzsiz olaraq, 15,5 miyord saat işləyiblər. Bu vaxtın dəyəri isə, 239,2 milyard ABŞ dolları təşkil edib (hər saat 15,40 dollar hesablamalı). Yaponiyada 4,2 milyon adam (bütün əhalinin 3 faizi) yerli könüllülük mərkəzlərində könüllü kimi qeydiyyata alınıblar. Avstraliyada isə, hətta qismən dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən dövlət könüllülük mərkəzləri yaradılıb. Bu ölkələrde könüllü olmaq şərəf və faxr sayılır.

Əlbette ki, vətəndaş təşəbbüslerinin ifadə edilməsi və stimullaşdırılması üçün əlverişli siyasi mühitin və mexanizmlərin olması vacib şərtlərdəndir. Geniş mənada, yalnız demokratiya vətəndaşlar üçün məqsəd və nəticələrə çatmağın əsas vasitəsi kimi çıxış edir. Demokratiya vətəndaşlara fərdi və ya kollektiv şəkildə öz maraqlarını və isteklərini reallaşdırmaq, azad şəkildə fikriyi ifadə etmək və özünü ifadə imkanları yaradır. Demokratiyada vətəndaşlar mənəsub olduqları ölkənin ictimai, siyasi, sosial, ekoloji və s. həyatına əvəzsiz töhfələrini vermək iqtidarında olurlar.

Fərdi qaydada və yaxud da müxtəlif birləşmələr şəklində vətəndaşlar öz baxışlarını ifadə edir, məqsəd və maraqları naminə birgə fəaliyyət göstərir, problemləri həll etməyə səy göstərilər.

Həmfikirləri ilə baxışlarını sərbəst bölüşmək, problemləri müzakirə etmək və ifadə etmək-lə, ictimai rəy formalaşdırılara və kollektiv şəkildə çıxış etməklə, insanlar təsir güclərini artırıb olurlar.

Tarixi təcrübə də göstərir ki, yalnız dinamik və azad cəmiyyətə vətəndaşlıq iştirakçılığına və təşəbbüsələrə meydən açmaq iqtidarında olurlar. Aleksis de Tokvil yuxarıda adını çəkdiyimiz əsərində yazırırdı: "Azad ölkədən azadlıqlandır məhrum edilmiş ölkəyə gəldikdə, qeyri-adı mənzərə görürsen: birinci ölkədə hər şey hərəkət edir, hər şey irəliləyir, ikincidə hər şey sakit və tərəpənmezdir. Birincidə daim inkişaf və tərəqqi haqqında danışır: ikincini isə müşahidə edərkən, düşünmək olar ki, cəmiyyət guya bütün nemətləri elədə edib və indi ona yalnız bu nemətlərənə həzz almaq, dincəlmək qalır".

Lakin xoşbəxt olmaq üçün fəal işləyən ölkə, adətən, öz tələyində razı olan ölkədən daha varlı və inkişaf etmiş olur".

**Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

Almaniyada evsizlərin sayı artıb

Almaniyada 650 min evsiz insan yaşayır. Onlardan 375 minim qrantdır. Anadolu Agentliyi xəber verir ki, bunu Almanyanın Evsizlər Yardım Dərnəyinin rəhbəri Verena Rosenke Berlində keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. Onun sözlərinə görə, bir çox əyalətlərdə evsizlərin sayından artım müşahidə edilir. Hətta bəzi əyalətlərdə onların sayı 29 faiz təşkil edir. Evsiz uşaqların sayı 8 faiz, qadınların sayı isə 27 faizdir. V.Rosenke evsizliyə səbəb kimi kirayə haqlarının yüksək olmasına, sosial yaşayış yerlərinin azalmasını və yoxsulluğun artmasını göstərib.

"Agent 007"nin avtomobili hərraca çıxarılaçq

Ceyms Bond haqqında filmlərin pərəstişkarları pul yiğirlər. "Agent 007"nin əfsanəvi avtomobili avqust ayında hərraca çıxarılaçq. Söhbət "Aston Martin" markalı dörd avtomobilin birindən gedir. Tamaşaçılara bu avtomobil "Bondiananın" ilk filmindən - "İldirim" və "Qoldfinger"dən tanışdır.

"Euronews" xəber verir ki, təşkilatçılar avtomobildə "casus" funksiyalarının hələ də işlek vəziyyətdə olduğunu təsdiqləyirlər. "Sotheby's" hərrac evinin avtomobilə üzrə mütəxəssisi Barni Rupreçt deyib: "Bu nəqliyyat vasitəsi 13 funksiya ilə təchiz edilib: irikalı pulemyotdan başlayaraq katapultlu kresloyadək. İrlidəki mexanizmin köməyi ilə nömrələri dəyişmək mümkündür ki, bu da sürətin artırmasına görə yazılın cərimədən sizi xilas edəcək. 30 santimetr irəli çəkilən hidravlik porşenlər rəqibinizi yoldan itələyib çıxara bilər. Fənərlərin altında xüsusi quraşdırılmış pulemyotlar gizlədilib. Əlbəttə ki, avtomobil kata-pultlu kreslo ilə təchiz edilib. Bu, arzuolunmaz sərnişinlərdən yaxa qurtarmağa imkan verir. Həmçinin avtomobildə təkeri deşmək üçün qurğu quraşdırılıb, burada siz məşhur gülləkəcirməz sıpər, yaq püşkündüçü, ört-basdır edilme üçün tüstü generatoru, nömrələri fırladan və yola mismar tökən qurğunu görə bilərsiniz.

Avtomobilin içinde əsl komanda mərkəzi yerləşir: 1965-ci ildə hələ mövcud olmayan mobil telefon, katapultlu kreslonun düyməciyi, həmçinin xüsusi fırlanan antenaya malik naviqasiya sistemi. Ən başlıcası isə bütün bu qacətlər işlek vəziyyətdədir.

Beləliklə, bu maşın bütün dövrlərin ən tanınmış nəqliyyat vasitələrindən biridir. O, "Dünyanın ən məşhur avtomobiləri" kitabında xatırladılır. Kino və reklam haqqında fikirləşəndə mənim ağlıma gələn ilk təsəvvür bu nəqliyyat vasitəsidir. Ceyms Bond haqqında silsilə filmlər ən çox yaddaqalandır. Bu model isə dünyanın ən məşhur avtomobilidir".

Son 50 il ərzində əfsanəvi avtomobil üç dəfə sahibini dəyişib. Avqustun 15-də avtomobil Kaliforniyanın Monterey şəhərində "Sotheby's" hərrac evi tərəfindən satışa çıxarılaçq. Ceyms Bondun idarə etdiyi avtomobil ekspertlərin ilkin fərziyyələrinə görə, hərracda 6 milyon dollara satıla bilər.

Ağ kələm yeyilməsi avitaminozu aradan qaldırır

Milli mətbəximizdə kələmdən müxtəlif salat və xörəklərin hazırlanmasında istifadə olunur. Vitamin və mikroelementlər zəngin olan kələmin brokkoli, Brüssel, Pekin, ağ, qırmızı və gül kələm kimi növləri var. Onların arasında ağ kələm özünəməxsus yer tutur. AZERTAC tibbi saytlara istinadla xəber verir ki, kələmin keyfiyyəti onun yarpağının say və sixliğində asılıdır. Yاشılımtıl-ağ rəngdə olan kələmin özəyində, yəni saplaşığında qara ləkələrin olması onda çürümə prosesinin başlangıcını göstərir. Yarpaqlarının solşasının qarşısını almaq üçün kələmin buzlu suya salınaraq bir neçə dəqiqə saxlanılması yarpaqların yenidən canlanmasına səbəb olur.

Kələmin insan sağlamlığına böyük faydası var. Ağ kələm tərkibində olan C vitaminı sayesində orqanizmdə baş verən avitaminozu aradan qaldırır. Bundan başqa onun ağırkəscisi və iltihab əleyhinə təsir göstərmək qabiliyyəti var. Podaqradan əziyyət çəkənlərin qida rasionuna kələm əlavə edilməsi faydalıdır. Eyni zamanda, ürek və böyrək xəstəliklərinə qarşı kələm yeyilməsi, mədə şirəsinin turşuluğu az olanda isə onun şirəsini içmək məslehhət görülür.

ELAN

Şirvan şəhəri Energetik küçəsi, bina 5, mənzil 25 ünvanında yaşayan Abdullayev Amid Rəhman oğlunun təsisçisi və direktoru olduğu "İKRA-M" MMC-nin nizamnaməsi və reystrdən çıxarışı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ses

Son sehife

31 iyul

Kriştiano Ronaldo "Barselona"ni "bombaladı"

Yuventus'un hücumcusu Kriştiano Ronaldo komandasının hədəfləri barədə açıqlama verib. Belə ki, "Marca" nəşrine müsahibəsində o bildirib ki, hər il "Yuventus", "Real" və "Barselona"nın ili sayılmalıdır: "Amma bu titulu - Çempionlar Liqasının kubokunu yalnız bir komanda qazanır".

Kriştiano bu zaman "Barselona"ya atmaca atıb: "Götürək, "Barselona"ni. Son 5 ildə onlar transferlərə nə qədər pul xərcləyib. Amma CL-i uda bilməyiblər. "Yuventus" yaxşı güclənib. Biz hər dəfə olduğu kimi, qələbə üçün oynayacaqıq. Amma burada bir neçə faktor da da var: play-off-dakı cütlükler, qrupların tərkibi, oyun forması, zədələr, uğurlar..."

Amma həmişə deyirəm, eger CL-i bu il ida bilməsek, buna 2-3 il sonra nail olacaqıq. CL-də qalib olmaq üçün "Yuve"nin hər şeyi var".

Ronaldinyo borc içində: Ölkədən çıxışına qadağa qoyuldu!

Braziliya millisinin sabiq üzvü Ronaldinyo çətin günlər yaşayır. Xarici KİV-lərin yazdıqına görə, bərclərinə görə əfsanəvi futbolçunun bir neçə əmlakının fəaliyyəti məhdudlaşdırılıb. Braziliya məhkəməsi onun ölkədən çıxışına da qadağa qoyub. 39 yaşı veteran futbolçunun 57 dəşinməz obyektiinin fəaliyyəti dondurulub. Qeyd edək ki, Ronaldinyo Braziliya millisində 97 oyun keçirib və 33 qol vurub. O, yığma ilə 2002-ci il dünya çempionatının qalibi olub. Ulduz oyunçu Avropada PSJ, "Barselona" və "Milan"da çıxış edib. "Qızıl top" mükafatına bir dəfə sahib olan Ronaldinyo son olaraq Braziliyanın "Fluminense" klubunda çıxış edib.

"Arsenal"ın 80 milyonluq transferi Londonda

Arsenal" bugündə "Lill"in futbolçusu Nikolya Pepe transferini açıqlayacaq. BBC xəber verir ki, 24 yaşlı yarımmüdafıçı artıq Londondadır. Bu gün tibbi müayinədən keçəcək futbolcu ilə 5 illik müqavilə imzalanacağı gözlənilir.

Britaniya mətbuatı bu transferin "topçular" 80 milyon avroya başa geldiyini yazıb. Qeyd edək ki, Pepe ötən mövsüm "Lill"in heyətində 41 oyuna 23 qol vurub, 12 qol ötürməsi edib.

İngiltərə Premyer Liqası AzTV-də də yayımlanacaq

Son illərdə dünyanın ən baxımlı futbol çempionatı statusuna yiyeşənən Ingiltərə Premyer Liqası yənə de Azərbaycan Televiziyası və "Idman Azərbaycan" kanalında yayımlanacaq. SIA-nın AzTV-ye istinadən melumatına görə, Azərbaycan Televiziyası və Idman Azərbaycan kanalı növbəti mövsüm üçün Ingiltərə Premyer Liqasının eksklüziv yayım hüququna yiyeşənən.

Beləliklə avqustun 9-da start götürəcək dünyanın ən nüfuzlu və baxımlı futbol çempionatının hər turunun ən maraqlı qarşılaşmaları televizionımızda canlı yayımlanacaq. Premyer Liqa həvəskarlarını sevindirecək dəha bir məqam ondan ibarətdir ki, yeni müqaviləyə əsasən kanalımızın daha çox oyun yayımlamaq imkanı var. Bundan başqa çempionata həsr olunan xüsusi jurnalların hamısı tamaşaçılara təqdim olunacaq.

Qeyd edək ki, futbol həvəskarlarının yeni mövsümde Ingiltərə çempionatının oyunlarını izləmek imkanı xeyli məhdudlaşmışdır. Çünkü bir çox ölkələrdə Premyer Liqa və digər çempionatların oyunları ödənişli olaraq yayımlanır. Hətta Rusiya və Türkiyədə belə oyunları yalnız müəyyən məbləğdə xidmət haqqı ödəyərək izləmək mümkündür. Bütün bu amilləri nəzərə alaraq "Idman Azərbaycan" kanalının ölkəmizdə Ingiltərə premyer Liqası oyunlarını açıq şəkildə yayımlaması futbol həvəskarlarına böyük töhfədir. Odur ki, gərginliyi və mötəbərliyinə görə digər futbol çempionatlarını geridə qoyan Ingiltərə premyer liqasını azarkeşlər yeni mövsümde də əvvəlki kimi HD keyfiyyətdə Azərbaycan Televiziyası və "Idman Azərbaycan" kanalında izləyəcəklər.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur.
Qəzetde AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600